

Джордж БушПрынцыпы і забабоны
прэзыдэнта ўсяго свету.

старонка 14

**Скрыпка
Украінскі**Інтэрв'ю франтмэна «Вопляў
Відаліясава».

старонка 13

**Я пісаў
языкамі лавы**

Новыя вершы Славаміра Адамовіча.

старонка 15

**Подых
навальніцы**Вынікі
мясцовых выбараў.

старонкі 2-4

Мой ідэал — Кастусь Каліноўскі

Дэпутацкая група «Рэспубліка» пасля трох гадоў вагання перайшла ў адкрыту апазыцыю Лукашэнку. Яе прадстаўнікі далучыліся да аргкамітэту «Народнага маршу» 12 сакавіка. Яна заклікала галасаваць на мясцовых выбарах супраць прадстаўнікоў намінлятуры. 27 лютага яна арганізавала ў Доме ўрада круглы стол, прысьвячаны 85-годзідзю БНР, упершыню з 1996 г. правёшы ў будынак прадстаўнікі апазыцыі. Унікаючы радыкалізму, «рэспубліканцы» пайшлі на контакт зь незалежнымі грамадзствамі. На восенскую сесію яны мяркуюць вынесці папраўкі ў законы аб выбарах, СМІ і мове. Гэта тры ключавыя акты, на грунце якіхмагчымы пераход да дэмакраты ў Беларусі. З часу празыдэнцкіх выбараў не адчывалася большага ажвілення ў палітычным жыцці краіны.

«Рэспубліка» вылучыла і сваіго лідэра. Ім стаў Уладзімер Парфіяновіч. Ён усяго некалькі гадоў у палітыцы. У дэпутаты прыйшоў як алімпійскі чэмпіён і бізнесмен, які, паводле ягоных словаў, «заўсёды выиграваў у суперніку» столікі, колькі хачеў». На ток-шоу «Выбар» ён паабяцаў праз год загаварыць па-беларуску. Ён празінтаваў сябе як новы пазытыўны палітык з реальнымі поглядамі на роцы. Уладзімер Парфіяновіч адказае на пытанні карэспандэнта «НН».



Анатоль Ольшук

Працяг на старонцы 5.

Марш 12 сакавіка

Арганізаторы «Народнага маршу» 12 сакавіка разылічваюць сабраўці саме маштабнае вулічнае шэсцьце апазыцыі ад 2000 г. У аргкамітэт акцыі ўйшлі нават дэпутаты палаты прадстаўнікоў.

Асноўным арганізаторам шэсцьця, якое атрымала імя «Народны

марш «За лепшае жыццё!», выступае «Хартыя-97». Лёсунг маршу — «Зъменінцы квартплату і камунал-

ку!», «Падвысіць заробкі, пэнсіі ў стылізованы!», «Слыніць цікі на прадпрымальніцтва!» і г. д.

Акцыя мусіла адбыцца яшчэ 17 лістапада 2002 г. Праўда, пад іншай назвай — «Беларусь. Дэмакратыя. Дабрабыт». Але ў апошні момент арганізаторы перанеслі яе на 2003 г. Ім не удалося загітаўшы да ўзделу ў акцыі ўсе апазыцыйныя сілы. «Марш быў недастаткова падрыхтаваны», — тая выкладаўся ў сваіх заяве выканкам АГП. Тады з жорсткім адказам выступіў Зыміцер

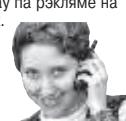
Бандарэнка: «Можна сказаць, што асноўныя апазыцыйныя партый сёняня знаходзяцца ў глыбокім крызисе, доказуючы поўную бездапаможнасць».

Падрыхтоўка да Маршу 12 сакавіка вылучаеца магутнай рэкламнай кампаніі з выкарыстаннем сучасных прыёмаў. Штодзённа прыходзяць новыя паведамленні аб падрыхтаванні Маршу з боку вядомых дзеячоў інтэлігэнцыі, апазыцыі.

«Наша Ніва» запрашае

да супрацоўніцтва рэкламныя агенцтвы і агентура на рэкламе на выгадных умовах.

Інфармацію пра сябе дасылайце на электронны

адрас nn@promedia.by.
Т./факс: 284-73-29.

Крэслы
ў асартыменте
282-34-14
234-84-39
За пісцінг і 6-разовая
72'600 26'400



Працяг на старонцы 11.

ПОДЫХ НАВАЛЬНІЦЫ

Каля 110 з 750 зарэгістраваных дэмакратычных кандыдатаў перамаглі ў першым туры мясцовых выбараў. Праўда, толькі 27 згадвалі ў бюлётэнях пра сваю партыйную прыналежнасць. Яшчэ 70 дэмакратаў выйшлі ў другі тур. Вызначыліся камунасты-калякінцы: 123 з 290 вылучэнцы ПКБ перамаглі ў першым туры і яшчэ пара дзясяткай працягнуць барацьбу 16 сакавіка. Ніводнай перамогі ў ЛДПБ. Выбары прадэманстралі, што лукашэнкайская систэма пачынае людзей стамляць. Аднак і апазыцыйныя партыі непапулярныя. Нечуваная колькасць выбарцаў выказалася супраць усіх кандыдатаў — як у акругах беззальтэрнатыўных, так і там, дзе кандыдат ад апазыцыі супрацьстаяў «беспартыйнаму» прэтэндэнту ад партыі лукашэнкайцаў. У краіне высыльвяе прэтставы электарат, які пакуль ня мае сваіх нацыянальных лідэрэй.

Юры Зянковіч



перамог на выбараў у раёны і сельскія саветы (Ждановічы — Кунцаўшчына — ст. Радашкавічы). Ён абышоў усе квотары ў шматпаважнейшых складах. Ждановіцкай акругі, і там «супраць усіх» галасавалі 15% выбарцаў. На прыватны сектар яго не хапіла, і прэтставы праціўнікі на гэтым участку дасягнулі паловы ўзельніка галасавання.

Алесь Зарамбюк



актыўвіст «Маладога фронту» і сацыял-дэмакратычнага руху з Маастоў, раскатаваў сваім апанента-дараражнікам ў бліж: 74% супраць 15%. Каманда Зарамбюка пабыла ў кожным доме. «Калі адцінаваць на прыкладзе Маастоў, інвестыцыі ў інфраструктуру трэцяга сектара апраудалі сабе. Сэмінары, тусоўкі, якія столькі крытыкавалі, дали плён. Уся моя каманда пераўывала на трэнінгах. Мы правілі кампаніі на заходні манер, і ў Маастох гэта спрацавала». На думку Зарамбюка, для перамогі шмат зрабілі лідэры мясцовая інтэлігенцыя Язэп Балубятка, Лявон Вашко — «нараода і мэральніца». Іншыя маастоўскія кандыдаты-нацыяналісты выйграли ў сваіх акругах, хоць і не дабраўлі да 50%.



Вольга Карак стала дэпутатка Віцебскага гарсавету

ваць, але яго не зарэгістравалі. А што толку выбараць між стрыжаным і голеным?»

Фенамэнальная анатомія сталіцы

І без таго нізкую мабілізацыю сталічнага дэмакратычнага электрата падсілкалі агітация КХП. «Ня йдзі! Усё адно падмансуць!» — заклікалі масава распаўсюджанаўшыя ўёткі. І спарапуілі, 52 з 52 абраных у Менску кандыдатаў — з «лукашэнкайскага сцісу». Адзіны прадстаўнік апазыцыі праўбіўся ў другі тур у Трактаразаводскай акругі. Старанін падбор кандыдатаў, жорсткі адсев апазыцыі і скандальная 20% датрміновага галасавання зрабілі сваю справу.

Але нават такая перамога лукашэнкайцаў не пераконвала. У дэпутаты прайшлі на Скобелеў і на Канапалец. Усе гэтыя дырэктаркі школаў з мініздром «Лукойл» Уладзімерам Круком і пастам-песенкім Аліксандрам Лягчылавым уключна аднойчы зробілі вельмі самастойнымі дэпутатамі. Калі?.. Як толькі адчуюць новую сілу апазыцыі.

Географія апазыцыі

Кандыдаты ад апазыцыі перамагалі на ватане, дзе раней незалежнае грамадства на мела асіродкаў: у Сыніне, Круглым, Камянцы, Маларыце. Найбольш энэргічна дэмакратычны рух праўш выбараў у Барысаве-Жодзіні, Бярозе-Белазерску, Мастах, Верхнядзвінску, Воршы-Барані, Наваполацку, Пухавічах-Мар’інай Горцы, Бабруйску, Менскім раёне, Горадні. Таксама, дзе кандыдаты ад апазыцыі актыўнічалі ў часе прэзыдэнцічных выбараў. Практычна ўсё мінімальна прахаднікі кандыдаты ад нацыянальна-дэмакратычнага руху, якія толькі былі зарэгістраваныя пераможнікамі. Галіў Яўлінскі, Пружаны, Рагачове, Ноўгуровічы. У Мсціслаўе на ўесь рэён былі дзяўле алтэрнатыўныя акругі, і ў ёсці звязаныя прайшлі дэмакраты. Прычым 27-гадовы настаўнік гісторыі Алесь Галакінен — у першым туры. У Гарадку перамаглі трох кандыдатаў з дапісчыкам «НН» Леанідам Гаравым на чале. Такое прэтаванье галасаваннем можна вытлумачыць паскучым эканамічным станам праўмысловасці ў гэтых гарадах і гарадках. Але гэта не прынімалася высілку кандыдатаў-пераможцаў...

Апазыцыя выступіла нечакана добра. Толькі ў сталіцы «лукашэнкайскі сціс» перамог на ўсіх акругах.

«Мая сям'я на выбараў не хадзіла, — кажа пісьменніца Наталка Бабіна. — Калі б у нас ішоў Хадыка, быў бы сін галаса-

КАЛЁНКА РЭДАКТАРА

Чаму гэтыя выбары прайграла ўлада

Зняцце апазыцыйных кандыдатаў у працэсе выбараў выглядала бесцірымона. Такое ўражанне, што яно адбылося па выніках прагніціялю, укінутых у скрыні для датрміновага галасавання.

Пераход да дэмакратычнага патрэбны ўсім. Не апазыцыя, інтэлігентам, бізнесоўцам, а ўсіму грамадству. Без яе я не будзе дугатэрміновай стабільнасці. Можна спрачацца, ці бываў аўтарытат непазыбені ў часе становлення дзяржаўнасці. Але безумоўна я ня будзе стабілізацыі без дэмакратыі.

Улада змарнавала шанец нарамліваць сітуацыю ў краіне. Переход дэпутацкай групы «Рэспубліка» ў адкрыту апазыцыю — першы ўдар у адказ. За ім будуть іншыя. Аляксандар Лукашэнка здолны на прыкладзе мінных гадоў пайсі на авбастронічныя сітуацыі. Але гады ўжо ня тэя. Адночы авбастронічны паверненіца супраць авбастронічніка.

Улада прайграла гэтыя выбары, на якіх ніхто нічым не рыштаваў. Другога такога шанцу ў яе можа і ня быць.

Андрэй Дынко

Безальтэрнатыўная кандыдатка ад апазыцыі

Адзінам раёнам Беларусі, дзе ўлада пакінула дзіве акругі кандыдатам-дэмакратам, быў Верхнядзвінск. Іныя быўтаваліся безальтэрнатыўна і перамаглі. У раёне не на выбараў выйшлі 10 дэмакратоў, ці, як іх традыцыйна называюць, «бэнзінфайфы». З іх чацвёртая выйграў. Асадзіўша заўажжылі ў Паддзвініні посыгах Паула Іашчанкі, былога дырэктора лягасу, якія спарады пасаду з палітычных матываў.

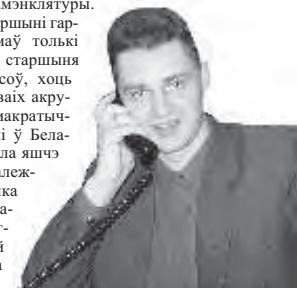


«Першая асoba раёну, Восіп Палачанін, з апазыцыйнымі носіцца. Сам разумее, што гэта трэба», — жартуе Валянціна Кудлацкая («Народная Грамада»), мясцовая лідэрка нацыянальнага руху.

Горад, дзе перамаглі дэмакраты

У Белаазерску дэмкааліція на чале з Юром Губарэвічам узяла 7 месец у гарсаваце з 12. Яшчэ ў 13 акругах дэпутаты пакуль ня вызначаныя. На вінік пайўпала эканамічнае дырэктарства. Абутковая фабрыка «Белкельм» тышдзені перед выбарамі не працавала дзеля сэнснага спаду попыту на прадукцыю.

Людзі съядома галасавалі «супраць» намэнклатуры. Намеснік старшыні гарсавету атрымаў толькі 46%, а былы старшыня — 35% галасоў, хоць былі яны ў сваіх акругах адны. Дэмакратычныя традыцыі ў Белаазерску скапілі яшчэ на золку незалежнасці: савецкі суполка «Агмень», са-прадынамічнай арганізацыяй якой была пастка Ніна Мациш.



Юрась Губарэвіч пайшоў у дэпутаты ня згопалу. Ён больш за год выдаваў у Белаазерску газету «Альтанка» і далойніу сваю адукацию інжынера-электротехніка навучаньнем у магістратуры Львоўскага ўніверсітэту па спэцыяльнасці «Паліталегія і дзяржаўнасць кіраванне». Вынік — 55% галасоў супраць 32% у ягонага візві ад улады. «Мы не пазыцыонавалі сябе як апазыцыя і не чапалі палітыкі, — кажа ён. — Мы былі проста альтэрнатывай абрыйдламу начальству».

Сяргей Чыслаў ваяваў уменьнем

Датэрмінова галасаваньне ўжо ішло на юсю моц, калі быў пазбайдыны рэгістрацыі кандыдат у дэпутаты Менгарасвету Сяргей Чыслай. Маскоўская раённая выбарчая камісія зняла яго з дыстанцы «за зынавагу і паклён» у дачыненьні да прэзыдэнта Беларусі. Кандыдат дзівіцца, што з ім «разабраліся» так позна.

Сяргей Чыслай балтаваўся па Ясенінскім акрузе №25. Яго спраба-
вал зініць з выбараў яшчэ на пачат-
ку кампаніі. Але гарвыбаркам Сярге-
ю ўсё ж зарэгістраваў: не было за-
коных падставаў для адмовы. Хоць
гэта асаба ўладзе не падабалася.
Сяргей Чыслай — былы афіцер
прысекрэтарыя Беларускага згурто-
вання вайскоўцаў. Ад 1995-га да
2001-га ён кіраваў незарэгістраваным
арганізацыям «Белая лігейт». На вы-
бары Чыслай пайшоў як ініцыянэр
унітарнага прадпрыемства «Гэхма-
наў» ТАА «Беларуское таварыствава-
інвалідаў». Ягонымі супернікамі
былі галоўны лекар паліклінікі ды-
інжынер замежнай прадпрыемства.

Каманда Чыслава дзеінчала «нетрадыцыйным мэтадам» (каля нее лічыць віញкона расейскаму ўлётак). Былі запілаванаваны тры сустрэчы з выбарцамі і, як кульмінацыйная кампанія, мітынг. На сустрэчу запрашалісь дыржаркі школы, крамаў, начальнікі ЖЭСаў, установаў. «Важна было сабраць элиту, людзей, якія маюць уліцы», — кажа Святослав Анточык, давераная асоба Чыслава. На першую сустрэчу прыйшлі большыя за 40 чалавек, на другую — каля 80. Распавеўшы пра сваю праграму, Чыслай наладзіў для выбараўцаў прагляд дакументальных фільмаў «Звычайны прэзыдэнт» і «Дзіке паліўванні». Ніхто з іншых кандыдатаў у дэпутаты на такое не навальшоўся, баючыся быць знятым з дыстанцыі.

27 лютага рэйнная выбарчая камісія пазбавіла С.Чыслава рэгістрацыі. Яго звынавіціі ў распавіядзе ўшё так у недзелавых месяцах і ў зняні від паклённе на прэзыдэнта Апошні пункт беспрэцедэнтны для выбарчай кампаніі. Намеснік старшыні Цэнтрыўбаркаму Лазавік, дзе якога прыехаў па тлумачнны генэралу Франлуо, эмасційна выказаўся на адрас сваіх падначаленых. Не тыму што шкадаваў Чыслава, а таму, што рапыўбаркам перастаратсаі, стварыў палітычную справу.

«Мы сваёй мэты дасягнулі, —

На гэтых выбарах Сяргей Чыслай дасягнуў пастваленай мэты: правёў актыўную агітацыйную кампанію і паспрабаваў свае сілы як палітык.

кака Чыслай. — Ведалі, што сыйсін допутату билі складеная «аттарх мінова». Таму сілі толық заімсаған ағытты. У дадзенын выпадку гэтты было адзінна мягозгадна выйськай. Сяргей Антончык лічыць, што апашызынны сілі любых выбары мүнсаныць праводзіць такім чынам, кака улада іх бялася: «Мы пропаналізіравшы ёсів правила гульян. Галоўнай мэтай нашай ағыттайшнай кампаніі было давесці людзям, што мясцоны выборы выбары ничога не вырашаюць, што траба зымінці палітычнае краініцтва краіны».

На аноншую сур'ечту з выбары чамы Чыслай пляніаваў сабраць 300-400

цамі Чыслаў плянаваў сабраць 300-

400 чалавек. У ёй мусіл ўзяць уде-
зпуаты палаты праdstаніўкоў Ва-
леры Фралопу і Уладзімер Парфен-
новіч, палкоўнік Уладзімер Барада-
ліэр прафацу юрадылімайкас.
Анатоль Шумчанка, кінарэжыс-
Юры Хашчавацкі. Зноўку зъбларіе-
паказыць «Звычайная прэзыдэнтка».
Аднак улады вырашилі паўтор
«скромлыя» на дапусцы.

У гардзкой выбарца камісії ўж былому кандыдату С.Чыславу падрадзіл надалей паказваць выбарца патрыятычнай савецкай фільмамі пра перамогу над фашизмам. «Будзе падаваць скарту ў пракуратуру, — кажа Чыслай. — Але толькі дл

таго, каб яшчэ раз пацьвердзіць, што ўлада нават ня думае пра дэмакратыю».

Чыслай і надалей плянуе займацца палітыкай. Ён лічыў, што прыток маладых сілай у нацыянальны рух можа пераламаць сутынці. І Чыслай, і Антончык адмілаваючы магчымасць узьнікнення ў бліжэйшы час новага палітычнага руху, хоць і пагаджаючы, што ён патрэбны. Паводле іх словаў, гэты рух мусіць паўстаць на штучна, «зверху», а «на базе прагрэсіўных груповоў, «зіншыя». І людзі для гэтага пав-

Сергей Ёрш

ВЫБАРЫ : ВОРША

Перамог «Супраць усіх»

Як і скроль, у Воршы вэртыкаль настоўліва заклікала выбарчыя наведаць участкі для галасавання задоўгага да 2 сакавіка. Так, 25 лютага «Аршанская газета» пісала: «Вызабачаны на датриманія выбарбы, якія пачаліся сеўнія і будуть доўжыцца да 1 сакавіка».

Приымусова накіріувала на участкі роботніка адміністрація найбільшого міста у горадзе прапорщество – ільюномайдану. Майму знаємця після праці на паголівниці відправили в тюрьму за яго машину, каб адвесцьці на ючастак, хоць той знаходзіўся да зльве хвіліны хады ад дому. Датэрмінова прагласавалі і 219 салдату-чаванцаў адной з вайсковых частей.

Усяго на ўчасткі загадзя прыйшло каля 20% выбараў, а на некаторых участках, размешчаных ля льнокамбінату, — больш за 40% (СШ №7, 9). Палац культуры льнокамбіна-

ту). Тым ня менш, у артыкуле «Ісць на выбары — наш ававязак» журна- лістка «АГ» заўважыла: «Нейкай ча- сткай грамадзян да выбарчых урнаў ўсё ж рушыць 2 сакавіка».

Большавець кандыдауі скарбесі таласа магчымасын азәндиң күншіншын саңацай саңацай программамын писем цовым ради. Але некатория газетада не робыл. Ці ўх іи не было чаго скара- заң, ці янын маркуюшы, што уйған шынын ведеа кожны сабака? Найджель, з усіх кандыдаута у «слуги на- роду» (як ал уада, так і ал азызы) цыл) толдай қарыстаңыста плачада азгашты белгелүстүр мөвый — стар-

агітатцыя беларускай мовай — старшыны масцювой арганізацыі ТБМ Юры Нагорны.

У Ворышы ў галасаванні ўзял удзел 69% выбараць. На 30 месеціа ў гарсавет абрана 11 чалавек (усе «людзі ўлады»), сярод іх 6 падзагаў. У 10 акругах перамог кандыдат «Супраць усіх», у 9 адбудзеца другі тур галасавання. У алайскім акурусе

сустрэнуцца старшыня суполкі АГП настаўнік Станіслав Храпавіцкі ўладальнік аршанскай гандлёвой «імпрызі» «Мяркам» Мікалаі Сінякоў. У другі тур выйшла і цацвёрка сабрёю БСДГ (НГ). Супернікам адночы з іх быў сабрэу ПІКЕ

нашум зъв изходи събра НКБ. Паращински рâйон прагаласавала 85,7% выбарцау. На 37 допутатки месецъ абраны 34 чалавеки. У тюрок ахруях выбори не адблъснати там спаборчнай събрь азызийских наих партый. Урайсовет трапанада събръ НКБ Василь Шакунойко. Стайд допутатам вядомы краинайца, настаўнік Бардоўской школы Валерія Плячконы. Ягонаят канкурента, дырэктар гэтай школы, лідера аришанскіх аўганцоў Уладзімер Кузьмінава, знялі з дыстанты. Пракурорская праверка выявіла пашрушънны падчас працэдуры вылучэнья. Не праішоў у допутаты краінскія прадстайцтвія БХК Васіль Белансчэў.

Па шасыці выбарчых акругах ад Воршы ў Віцебскій аблісавет абрани адзін дэпутат. У дзвіюх акругах выбары не адбыліся. У Задняпроўскай

улёткі. Канкурэнткай яму будзе Наталья Кохава — дырэктарка школы-гімназіі №19, дзе тое ж МНС мае кадэцкія класы.

У другій тур па Паўночнай акрузе вытвараўся мяцёвы мэдэямагнат, ге-изральны дыркстр ААТ «Глэком-Гарант» Георгі Капылоў, гадавы прыбытак якога летасці склаў 23,5 млн. руб. Канкурантам будзе начальнік аддзела ААТ «Воршабудматэрыйя», сабра ЦК ПБК, дзпутат Вярхулага Савету XII скликання Мікалаі Дзям'ята. Для па-раўнання: ягоны гадавы прыбытак склаў крэху больш за 2 млн. руб-лœў.

Хоць выбары праходзілі пад пільным кантролем выканайчай улады, схаваць пратэставыя настроі ў грамадзтве не ўдалося. Галасаваныне «супраць усіх» — як прадстаўнікоў улады, а так і апазыцыі — таму яскрава пацверджаньне.

Яўген Жарнасек, Ворша

палітыка

Працяг са старонкі 1.

«НН»: Дэпутацкая група «Рэспубліка» ладзілі круглы стol «Незалежная Беларусь яднае нас». Що задаволенне Вы яго вынікамі?

У.П.: Крыніца, што там не было прадстаўнікоў міністэрства і ведамстваў. Калі яны так паважаюць прэзыдента, тады адстайвашо яго пазыцыю, чаму не прыйшлі ды изъязвілі? А як жа, паважаныя, вы будзеце дзейлі адстайвашо пункт гледжання прэзыдента? Вы што, яго засыцё?

«НН»: «Рэспубліка» стала апазыцыйнай групай?

У.П.: Я так ня думаю. Мы па многіх пытаннях падтрымлівам прэзыдента, на некаторых — не. Ды што, гэта «апазыцыйная група»? Альбо некаторыя ціпер каку ў нас выйдзе разам з людзімі на марш «За лепшае жыццё», нас адразу запішуць у апазыцыянеры. Але ў чалавека мусіць быць свая пазыцыя. А ў нас прывыклі, што існуе толькі «пазыцыйныя партыі ды ўрад».

«НН»: Як Вы апініваеце ролю апазыцыйных партый у сёньняшнім палітычным жыцці?

У.П.: Пакуп нашы партыі, акрамя лёзунгу «Далоў прэзыдэнта!», не высоўвалі канструктывныя пропановы. Нічога не зрабілі, не адстайлі ніводнай пазыцыі. І сёньня некаторымі партыямі карыстаюца як «страшылкамі»: адна «стравылка» большая, другая — меншая. Хацелася б, каб адышлі амбіціі, старыя стэрэотыпы. Нават і ў адносінах з Расей.

«НН»: Што Вы маеце на ўвазе?

У.П.: Расея наш самы блізкі і наадзінні сусед, з якім працаў і сябраваць трэба. Эканамічная супрацца павінна быць. І трэба будаваць саюз, али із страты суверэнітэту. Нават калі ствараўся СССР, быў прагнегледжаны выхад з яго. А дзе напісаны ў праекце «канстытуцыйнага акту» пра выхад? Я разумею, што нешта створым, канстытуцыйно зъємім, рэфрандым злаздім, хоць і не хацелася б...

«НН»: Чаму?

У.П.: Можа паўтастаць пытанье пра трыці тэрмін прэзыдэнта. Толькі тады мы збудуем дэмакратычнасць грамадства, калі яно паўтастваць на будзе. Два тэрміны «папуліў», і досыць. Найжоў ў Беларусі сядро 10 мільёнай грамадзянінай ня знойдзем вартага чалавека? Я пачуны на то прац滂таў, што знойдзем. Калі будзем дэмакратичную дзяржаву, павінны строга трымацца гэтага прынцыпу.

«НН»: Што для Вас азначае дата 25 Сакавіка?

У.П.: Такая дата ў гісторыі была, і адміжоўвацца ад яе на варта. На фоне гэтай даты ў далейшым і ўзынікала БССР. Гэта быў адзін з тых крокуў, дзяячоўшыя якому і сёньня Беларусь лічыцца сувэрэннай дзяржавай.

«НН»: Хто для Вас — гісторычны ідэал?

У.П.: Кастусь Каліноўскі. Ён адзін з тых людзей, якія змагаліся за свабоду, але не змаглі яе здобыць. Яшчэ Вацілій Быкаў — сумленыя нашай нацыі.

«НН»: А Пазыняк?

У.П.: Пазыяк мне не аўтарытэт.

«НН»: Вы назіралі за мясцовымі выбарамі ў Менску. Як уражаны?

У.П.: На адных участках, якія мы, дэпутаты «Рэспублікі», наведвалі, праблемаў не было, але на іншых, калі працілі пратакол, сутыкаліся зь вялікімі перашкодамі. На адной выбарчай акрузе ў Серабранцы мы маем пратаколы з аднымі лібламі, а ў выбарчую камісію былі прывезены зусім іншыя. Сабры камісіі не баяцца крымінальнай адказнасці. Але мы гэта так не пакінем, будзем падаўшы скарыту ў праокуратуру.

«НН»: Ці можна змяніць гэту сітуацыю? Наперадзе ж парламенцкія выбары.

У.П.: Мы падрыхтавалі зъмены ў выбарчы кодэксе. Але, каб іх праесьці, нам трэба 75% галасоў дэпутатаў палаты. Інакш зъмены можа адхіліць верхнюю палату і прэзыдента.

«НН»: Што Вы маеце на ўвазе?

У.П.: Расея наш самы блізкі і наадзінні сусед, з якім працаў і сябраваць трэба. Эканамічная супрацца павінна быць. І трэба будаваць саюз, али із страты суверэнітэту. Нават калі ствараўся СССР, быў прагнегледжаны выхад з яго. А дзе напісаны ў праекце «канстытуцыйнага акту» пра выхад? Я разумею, што нешта створым, канстытуцыйно зъємім, рэфрандым злаздім, хоць і не хацелася б...

«НН»: Чаму?

У.П.: Можа паўтастаць пытанье пра трыці тэрмін прэзыдэнта. Толькі тады мы збудуем дэмакратычнасць грамадства, калі яно паўтастваць на будзе. Два тэрміны «папуліў», і досыць. Найжоў ў Беларусі сядро 10 мільёнай грамадзянінай ня знойдзем вартага чалавека? Я пачуны на то прац滂таў, што знойдзем. Калі будзем дэмакратичную дзяржаву, павінны строга трымацца гэтага прынцыпу.

«НН»: Што для Вас азначае дата 25 Сакавіка?

У.П.: Такая дата ў гісторыі была, і адміжоўвацца ад яе на варта. На фоне гэтай даты ў далейшым і ўзынікала БССР. Гэта быў адзін з тых крокуў, дзяячоўшыя якому і сёньня Беларусь лічыцца сувэрэннай дзяржавай.

«НН»: А што дэпутат Парфяновіч робіць у часе адпачынку?

У.П.: Вельмі складана з вольным



Уладзімеру Парфяновічу 44 гады. Ён на 4 гады маладэйшы за Лукашэнку і на 14 — за Пазыняка. Ён знакаміты спартовец-вясляр, чэмпіён XXII Алімпійскіх гульняў, шматразовы чэмпіён СССР, прэзыдэнт Асацыяцыі каноэ Рэспублікі Беларусь. Самы высокі дэпутат палаты прадстаўнікоў (194 см). На 4 сім вышыней за Лукашэнку. За сірэдзіны 90-х займаецца бізнесам. Прэзыдэнт ТАА «Беларуское агенцтва фінансавых інвестыцый». Беспартыйны. У 2000 г. быў абраны дэпутатам палаты прадстаўнікоў па Каstryчніцкай выбарчай акрузе ў Менску. Жанаты, мае трах дзяцей — двух сыноў і дачку. Старэйшы хварае, сірэдні, 16-гадовы, вучыцца ў Рэспубліканскай школе алімпійскага рэзэрву (тэніс). Меншай ў нулёўцы. Бацька ў яго скончыў працоўную дзеянасць будаўніком, маці — рабочаю на пафарбовы на Трактарным. Маці родам з Шаршуноў пад Радашковічамі, бацька — з Даёлкага (Глыбоччына).

Даб'ёмся — будзе вынік, не даб'ёмся — на будзе.

«НН»: Але ж Вы зь лёгкасцю выйгрышлі выборы ў палату.

У.П.: Першыя — лёгка. Першы алімпійскі мэдаль даеща лігчай, чым другі. І з другімі выбарамі будзе то же самое.

«НН»: Як Вы апініваеце тое, што Лукашэнка не прыхеадзіў удзельнічаць у выбараў?

У.П.: Вядома, прэзыдэнт адпачынае патрэбны. Хоць у час, калі краіна робіць вельмі сур'ёзныя крокі, якія павінен быў галасаваць разам з сваімі сям'ёй. Але, бачыце, не прагласаваў.

«НН»: А што дэпутат Парфяновіч робіць у часе адпачынку?

У.П.: Вельмі складана з вольным

часам. Хоцьца выехаць на прыроду, на рыбу, пакатацца на лыжах. На горных пажадана. Летася гэта ўдаўся, а сёлета не хапіла часу. Найлепшы адпачынак — гэта менавіта пешы пецыяны адпачынок — зяды на моры не парадае, бо там пасіні адпачынок, а на лыжах — вельмі актыўны.

«НН»: Спадару Парфяновічу, дык што ж штурнула Вас на палітыку?

У.П.: Памятаю, некалі ўзорбнай Саюзу на зборах абяцішы галадоўку пра то, што нас дрэзна кармілі. Спачатку ўзыніка жаданне адстойваць інтаресы сваіх сябров, а пасля — інтаресы грамадзянінай на буйшы высокім узроўні.

«НН»: Дзе прасцей — у вялікай палітыцы ці ў вялікім спорце?

У.П.: Пасыльна выступаць у парламэнце і гаварыць, што я, як дэпутат, маю намер падаць у суд на ўрад. Проблема вырашыцца цігам двух тыдняў.

Зъўяліца дакумент за подпісамі віц-прем'ера Дражына, мэра Паўлаўска, міністра Харужыка. Такак воск

бяды — беларуская палітыка.

«НН»: Ці возьмунь нашыя

спартовіцы столькі залатых мэдалёў на Алімпіядзе, колькі «замовіў» прэзыдэнт міністру спорту турыйму?

У.П.: Не. Гэтая задача ня будзе выкананая. Зрэшты, глядзячы як прэзыдэнт будзе лічыць. Калі выйграе, у акадэмічным веславанні восьмімцы — гэта восем залатых мэдалёў, а ў турнірнай табліцы будзе толькі адзін.

«НН»: Ці не байдзеся, што фальсифікацыі на наступных выбарах зъявідзин плен усёй Вашай дзеянасці на што?

У.П.: Найвышэйшай уладай у нас зъявіліяе народ. І калі ён захоча, усё зробіць. Захоча жыць лепш — будзе жыць лепш.

Гутарыў Алег Тачоны

Полацак прымай дзяржсакратароў

4—6 сакавіка ў старой сталіцы Беларусі адбылася сустэрна сакратароў радаў біспікі Беларусі, Польшчы, Украіны і Расей. Беларускую делегацію ачоліў Генадзь Навыглак. Сустэрна ў такім складзе адбылася ўпершыню.

Зъезд інтэлігэнцыі: што новага

Калі 400 дэлегатаў ужо вылучана на ўсебеларускіх інтэлігэнціях, што адбудзеся 16 сакавіка ў палацы «Сукно». Ад Менску пратаваніна 230 прадстаўнікоў. Квоты абласці павялічыліся да 100 дэлегатаў. Кожны ўзделенік сходу мусіць зদзіць арганізаційны ўнёсак у памеры 5 тысяч рублёў. Адрас аргамітту форуму: вул. Румянцава, 13, Менск, 220005. Тэл./факс: (017) 284-85-11.

Парламэнцкі крызис у Польшчы

У Польшчы пры канцы мінулага тыдня развалілася ўрадавая кааліцыя Саюзу левых

дэмакратоў (SLD) і Уніі Працы (UP), а таксама сілянскай Польскай народнай партыі (PSL). Дэпутаты ад PSL выказаліся ў Сойме супраць уядзенія новага дарожнага падатку. Тады дэпутаты ад SLD-UP заяўілі, што далейшася існаванніе кааліцыі немагчымае, бо PSL увесць час спрабы штосці для сябе вытаграваць. Ціпер для падтрымкі ў Сойме кабінета Лешка Мілера не хапае 19 галасоў, якія польскі прэм'ер збыраеца шукацца сядро незалежных дэпутатаў. Калі ўрад ня зможе ўзяць іх пераканць, Польшчу чакаюць датэрміновая парламэнцкая выбара.

Курды супраць туркаў

Калі 500 тыс. ірацкіх курдаў выйшлі 3 сакавіка на маніфэстацию пратэсту супраць магчымага ўводу турцкіх войскаў на іх тэрыторыю. Курды ад 1991 г. жывуць аўтанаомна ад Багдаду. Яны бачацца, што ЗША «зладуць» іх туркамі да дазволу атакаваць Ірак з турцкіх баз. У выпадку турцкай інтэрвенцыі курды абяцаюць зброю.

СМ

Наша Ніва

Нагадваем, што падпіску на другі квартал

примаюць да 15 сакавіка. Падпісны індыкс

63125. Цана падпісі на месяц — 2043 рублі.

На шапік «Белсаніздруку» — усяго

1360 рублі. Падпіску прымаюць па ўсіх

аддзяленнях пошты, у шапіках

«Белсаніздруку».

**ДЫК
падпісвайся!**



Маркевіч на волі



Галоўнаму
рэдактару газеты
«Пагоня» Міколу
Маркевічу 4
сакавіка змянілі
меру пакарання. У
сераду ў Менску
Мікола ўжо
вольным даў прэс-
канфэрэнцыю для
журналістай. Рэшту
свайго тэрміну (360
дзён) ён будзе
працаўца ў
Горадні ды
сплачваць
дзяржаве 15% ад
заробку.

З УСЕЙ КРАИНЫ

Невядомы апарат глушыць БТ

З канца мінулага году ад аршанскіх карыстальнікаў кабельнага тэлебачання сталі настуپіць скары: іняксасна ѹдуну прарамы БТ. Мясцовыя спэцыялісты выніклі, што ў раёне лынкамбінату існуе невядомая пакупка мноцнай перашкоды для тлесцыгналу, якая не дазволіла рабіць якасную карысніку на тэлекране. Гэтую перашкоду шукалі як аршанскія спэцыялісты, так і запрошаныя на данамогу інспектары электрасувязі з Віцебском. Але пошуки былі безвыніковыя. Мо хтосьці з жыхароў карыстаюцца вельмі моцнымі радыётэлефонамі або якімсіці апаратам. Злавіць зламысlnыка пакуль ня могуць.

Iвацэвіччына ў агні

Позна ўвечары вёска Альшаніца, што на Івацэвіччыне, асьвятлілася польлем пажару. Гарэў дам сям'і Л. Гаспадар з дачкой быў у Белазерску. Дома заставалася гаспадыня з трохгадовым сынам. Цэлы маци і хлопчыка знайшли на папялішчы. Кабета была неўядыкавай, да сыпітных напояў смаліла пыгарты і лічылася наилепшай прыцэльскай для тугійных лавілася і выпівохаў. Часцяком, калі мужжык ірвá жылы на фэрме, яго хата ходырам хадзіла ад п'янкі-гулянкі. Маладую жанчыну забіралі пазбавіць башкуюскіх правоў. Не пасыпелі.

За тыдзень на Івацэвіччыне падчас

пажару загінулі адразу трое мужчынай з вёскі Дабрынёва, Жытлін і Райцніцу. Для іх ланцужок «выпў — закрубы — заснў» скончыўся трагічны смерцю.

Алесь Лайўрнік, Івацэвічы

Дызэнтэрыя ў Крычаве

Работнікі Крычавскага заводу гумовых вырабаў масава захварэлі на дызэнтэрыю. Две з некалькіх дзясяткаў шпіталізаваных — у цяжкім стане. Палацкі дызэнтэры выпадкова трапілі ў завадскі водападправод, што й стала прычынай эпідэміі.

Андрэй Кузьмін, Крычав

Самагоншчыкаў заклалі

У вёсцы Дараганава, што на Асіповіччыне, з насельніцтвам каля 550 чалавек, падчас апрацыванія «Самагону» выляўлені 18 кроўк самагонаварніння. Мясцовыя жыхары зліўшы, што міліцыйнты дзеінічалі па «наводні», бо, заходзяны ў чарговую хату, дакладна ведалі, дзе стаіць апарат і колкі працяку вырабленія. Некаторыя з пакрыўліх плаўбацил адпомісці пильнаму аднавіякоўцу.

Рыгор Латышэвіч, Асіповічы

Мірон на лыжах

Некалькі дзён ля аднаго з дніпроўскіх мастоў у Воршы на за- сненікам ледзе можна было працаць «Жыве Беларусь!». Паўтарамтровыя літары зрабіў пейзажі лыжнік-рызыкант, бо лед ля берагу добра падтаў. І толькі снег, які выїхав, запірнуў надпіс.

Віктар Лютынскі, Ворша

Самасёлы

Гаспадар А. працуе брыгадзірам у калгасе імя Леніна, што на Івацэвіччыне. Яго жонка — настайца Гашчайскай школы. Гадуюць дзяцей (злезсяні, весем і пяць гадоў). З 1995 г. яны стаілі ў чарзе на атрыманні жыльля. А пасля па вёсцы па-пauзілі чуткі: калгас будзе даваць кватэры толькі тым сам'ям, дзе і музык, і жонка працуоць у гаспадарцы. А сабралі рэчы ды самавольна

Міліцыя
ліквідоўва «пункт
самагонаварніння»
на Гарадзеншчыне.



Срэбныя сторублёўкі

Нацбанк выпусціць 100-рублёвую срэбнюю манэту, прысвечаную балету. У аснову яе дызайну ляжыцца сцэна з «Рагнеды», прызнанай у 1996 г. найлепшым балетам сьвету. Кошніца з 500 манэтаў будзе вартыць 155,5 г.

Перамаглі й без Сашурина

13 мэдалей — 1 залаты, 7 срэбных і 5 бронзавых — прывезлі біятляністы з чэмпіянату Эўропы. Найблейшай шанцавалі нашай зборнай у эстафетах. «Перасцянутыя» расейскія спартовцы адпраўвалі як трэба.

Менск расце

27 лютага Менгарсавет прыняў пастанову аб пашырэнні тэрыторыі Менску. У межы гораду ўйдуць, з тыс. 867 гектараў «новай зямлі». Да 2010 г. на іх будзе збудаваны мікрараён Каменна Гора-ка, Навінкі, Сухарава-4, -5, Красны Бор-1 на 130 тыс. чалавек.

Абаронім вераб'я

Суполка «Ахова птушак Беларусі» расчлана літаратурны і мастакі конкурсы, прысвечаны хатнім вераб'ю — птушцы 2003 г. Кампанія мае прыягненіе звагу грамадзкасці да праблемы захавання птушак. Сёлет з ініцыятывы АПБ у краіне адбываецца агульнанародны ўлік вераб'ёў. Пра ўмовы конкурсаў можна даведацца праз e-mail APB@tut.by і праз т. 263-06-13.

Наша Ніва [9] 7 сакавіка 2003

Раздача сланоў

26 лютага беларускія рэжламісты падсумоўвалі вынікі году на нефармальнай «Раздачы сланоў». Летасць нашыя агенцы ўзялі прызы на прэстыжных конкурсах у Славеніі, Рэспубліцы Украіне, Латвіі. Найблейшай узнагародай манэц «Bates Primary Saatchi&Saatchi», «Белая Карона», «Forte Grey» і «D'Arcy Partisan». ТВ-ролік апошніх фірмы, «Жанчыны», трапіў на тэлешоў ВВС «Самыя смешиныя ролікі сьвету».

Самагонцы ў крамах — «стак!»

Дэпутаты літоўскага Сойму падрыхтавалі законопраект аб легалізацыі вытворчасці і пра дажу самагонкі. Паводле праекту, на гэта можна будзе атрымліваць спэцыяльную ліцензію. Пры гэтым спасылаюцца на аўстрыйскі прыклад. Супраць рашуча выступае экспрызант Валдас Адамкус, хоць самагонку, якія прызнаецца, і ён піў неаднаразова.

За геніталіі — у суд

У Гданьску ўзде судовыя працэсы у справе мастачкі Дароты Нязианскай, якая ў час свайі выставы прэзентавала скульптурную кампазіцыю ў выглядзе крыжа з прычэпленымі мужчынскімі геніталіямі. Выставу адразу зачынілі, а мастачкы паграждае два гады турмы «за абраузу ролігічных пачуццяў».

«НН»; Аляксей Дзікавіцкі,
Варшава; БелаПАН;
рады «Свабода»;
«Gazeta Wyborcza»; «Газета.ru»

ХРОНИКА ЎЦІСКУ

30 студзеня гарэздзенскім мастакам **Зыміцерам Іванам** быў асуджаны на 15 начу арышту. Яго абінаваціў ў арганізацыі несанкцыянавана мітынгу падрымалынікі. З Іваніцкай, абурні несправядлівасцю, абыяски, што людзі прышлі на пляц самастоіць. 6 лютага сібру віцебскай арганізацыі КХП-БНФ **Уладзімеру Плещану** далі 150 базавых адзінак (1.850.000 рублёў) штрафу «за арганізацыю несанкцыянаванага пікету». 20 студзеня, падчас візіту ў Беларусь расейскага прэзідэнта Уладзімера Пуціна. Сібры КХП-БНФ іншою было затрыманы. 10 лютага гомельскім «зуброўцам» **Дзянісам Чыкалёвам** скліпні папрошыту на вуліцы. Яго завезлі ў нейкі будынак, дзе дзяўчыні дапытаваліся пра мары «За лепшыя жыцці!». 14 лютага, падчас несанкцыянаванага шасіні, быў затрыманы 5 міліціян. 20 студзеня адбываўся падразненік на 10 стужак арышту. **Петру Кейлау** атрымалі 5 сутак. 14 лютага ў БДУР напіратады прыезды А.Лукашэнкі міліцыянты затрымалі сібры Беларускай партыі свободы **Ільлю Ядринава** — за адміністрацыйную абраўку яго і буй на донцы. Юнак мае падаць скарыту пракуратуры. Ен быў асумены на 7 стужак арышту, як і **Зыміцеру Філіповіч**, **Павалу Севярынену** і **Артуру Фінькевичу** (кому за 3 дні да затрымання якія скліпнілі 18 гадоў) асуджаны на 10 стужак арышту. **Петру Кейлау** атрымалі 5 сутак. 14 лютага ў БДУР напіратады прыезды А.Лукашэнкі міліцыянты затрымалі сібры Беларускай партыі свободы **Ільлю Ядринава** — за адміністрацыйную абраўку яго і буй на донцы. Юнак мае падаць скарыту пракуратуры. **Віктару Шоцю**, 25 і 26 лютага мінскія міліцыянты затрымвалі ўздэльні руху «Зубр». 26 лютага за тое самае ў міліцыі патрапілі **Павал Юхневіч**, **Максім Артамонавіч**, **Таціана Палуйович**, а таксама **Віталію Біталь** («прозывішы неядомыя»), 27 лютага на чыгунагаўскім вакзале Менску быў затрыманы старшыня **Магілёўскай абласной арганізацыі ВСДП (НГ)** **Аксану Бірніцкую**, якія везла 5.000 улётак з заклікам аблакуты аркугат, дае улады звязы з дамакратычнымі кандыдатамі. Міліцыянты скліпні пратакол на А.Бірніцкую і канфіскавалі ўлётак. 28 лютага за раздэчы «зубру» ў Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Віктару Шоцу**. На іго скліпні пратакол, забралі дакументы і асабісты рэчы, якія ададлі толькі 2 сакавік. Уночы на 1 сакавік у Берасці быў затрыманы **Сяргей Рыкаў**. На іго скліпні пратакол, забралі дакументы і асабісты рэчы, якія ададлі толькі 2 сакавік. Уночы на 1 сакавік у Берасці быў затрыманы **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Варысам Хамайдзі**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Лайкавіч**, **Павалу Севярынену** і **Артуру Фінькевичу**. На двух апошніх скліпні пратаколаў за дызэнтэрыю ў пасаўку патрапілі **Ігар Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігар Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**, 25 лютага за расклейкі ўлётак у Менску быў затрыманы сібры Сойму КХП-БНФ **Янка Купчанка**, **Аляксандра Палуйович**, **Ігор Вінчанава**, **Александра Палуйович**, **Ягор Бабров**, **Сяргей Папоў**. У 1.Вінікава міліцыянты забралі пасылкі штрафа. 24 і 25 лютага на Віцебску за несанкцыянаваны пікетаваны ў пасаўку патрапілі **Віктару Шоцу**

Піва ў банках

Напярэдадні паездкі прэм'ера Генадзя Навіцага ў Маскву Савет Міністраў амбревакаў перспектывы піваварнай галіны. Яе галоўным спонсарам прызначылі «Прыёрбанк». Пратэстай расейскіх півавараў з нагоды ўведзеных Менскам амежаваныя Саўмін не разглядаў.

Прэзыдэнт Саўміну ў аўторак амбревакаў структурную перабудову піваварнай галіны. Прэм'ер пранаваў якасна новыя падыходы да яе разыўція: акцыянам беларускія бровары мусішь перадаць пакеты сваіх акцыяў банкам. Для бальшыні піўзаводу такім інвестарам стане «Прыёрбанк», які, паводле ўраду, сам захацеў фінансаваць разыўці беларускай піваварнай прамысловасці.

Нядайна палову акцыяў самога «Прыёрбанку» набыў аўстрыйскі «Райфайзэнбанк».

Выступаючы на паседжанні прэзыдэнту Саўміну, першы від-прэзыдэнт канцэрну «Белдзіржкарчпрам» Аляксей Рубец распавёў, што ўсе беларускія піўзаводы падзеляць на пяць груп. Першая будзе скла-



Андрэй Ляшко

дзца з згаданай «Крыніцы», «Беларускага піва», бровара «Дзеднава», Слуцкага піўзаводу, а таксама магілёўскага прадпрыемства. Усе яны перададуть частку сваіх акцыяў, што належалі дзяржаве, у карыстасцьнне «Прыёрбанку». Цягам двух гадоў гэты банк мяркую інвеставаць у рэканструкцыю бровараў калі 60

млн. даляраў. Перададзеныя «Прыёрбанку» бровары будуть вырабляць калі 60% усяго піва Беларусі, ці 345 млн. літраў на год.

Іншыя групы бровараў банкаўскай падтрымкі мечуць на будучыні «Лідзкае піво» й менская «Аліварыя», якія дзяржачыя долі на маюць, мусіць разыўвавацца коштам уласных сродкаў. А бровары Віцебскай вобласці, Горадні й Маладчичаў пакуль увогуле неакцыянаваныя.

Асаблівае месца ў піваварнай галіне атрымае фірма «Белсолад», якая будзе цалкам забясьпечваць бровары соладам і ячменем. Прычым з кожным годам будзе ўзрас-

таць доля мясцовай, беларускай сырэвіны.

Савет міністраў разыльчвае на тэхнічнае пераўбраныне піўзаводу, паліпшыны якасці напою і зьяўленыне новых гандлёвых марак. Да перабудовы бровараў могуць дадучыцца таксама іншыя банкі. Прэм'ер Генадзь Навіцкі даручыў распрацаўваць план разыўція галіны цягам месіца, але на 8 сакавіка прызначаны візит Аляксандра Лукашэнкі на менскі піўзавод «Крыніца», таму канчатковы план будзе сформуляваны тады.

Адметна, што ўзел расейскай кампаніі «Балтыка» ў рэканструкцыі «Крыніцы» на саўмінскім паседжанні не згадвалася. Таксама абышы ўвагай іншай зварту саюзу расейскіх півавараў з пратэстам супраць шматлікіх амежаванын на імпарт піва з Расеі ў Беларусь. Затое беларускі ўрад абысае сваім броварам ільготы на імпарт аbstяланінні, а таксама нуялы акцыі на бэзалькагольнае піво ды зменшаны падатак на дадану вартасць.

Гэтая раешніны стануть новым адказам на просьбы кіраўніцтва Расеі да расейскім вытворцам піва магчымасць рэализуваць свою прадукцыю ў Беларусі. На гэтым тле прэм'ер-міністар Навіцкі будзе сустрэцца з урадам у Маскве з сваім расейскім калегам Міхаілом Касцяновым.

Юры Свірко, радыё «Свабода»

Кава з прысмакам вайны

Ад псыхозу вакол вайны з Іракам выйграюць на толькі нафтавыямагнаты, але і ўладальнікі кававых плянтацый. Чакаецца падаражаньне кавы.

Ціпер вытворцам кавы даводзіцца цікава. Цены на іх прадукт упалаў да 65 цэнтаў за фунт. Экспортная малой цаны — 55 цэнтаў за фунт — дасягнула пана кававых зямель на біржы ў Нью-Ёрку. Прычым сабеконт фунту складае 75—77 цэнтаў.

Прычына падзення цэнтаў — пэрвавытворчасць. Большасць краін, у якіх вырошчваюцца кававыя бабы, аняхія не кантролююцца аўтаматычнай вытворчасцю. Сусветны рынак пепрапоўнены кавай, вырабленай пяць-

цио найбуйнейшымі карпарацыямі: «Craft», «Procter&Gamble», «Nestlé», «Tchibo» і «Sara Lee».

Аднак хутка сцягутыя мусіць зъмяніцца. Па-першым, дзве голоўныя «кававыя краіны» — Бразылія да Калумбіі — зъменилі вытворчнасць дзякуючы неспрыяльнай сцягуты на рыначку. Па-другое, поўнія каву мусіць значна падвысіцца. Аналітыкі зъясціваюць надзеі з амерыканскім рынкам кавы. Калі пачненча вайна з Іракам, павілічыцца небыспека трэктатаў у ЗША. Амерыканцы будуть значна больш часу бавіць дома — значыцца, узрасце попыт на каву як сродак зьніць стрэс у хатніх абстаноўках. Прагназуецца, што сёлета цаны на каву падвысцца да 85—90 цэнтаў за фунт.

Алесь Кудрыцкі

Буйная ўгода на музычным рынке

Кампанія «West Records» заключыла найбуйнейшую за ўсю гісторыю беларускага музычнага рынку ўгоду.

Яна набыла права на продаж 500 наименняў CD з каталогу «Universal Music». Каштаваць ліцензійныя дыскі будзе 7 тыс. — не назшмат больш за піратскія копіі. З 2

красавіка «West Records» пачне адсочаць прараду на легальныя копіі з каталогу «Universal Music».

Крамы маюць месцы на тое, каб пазыцыза праінга кавару.

«Время» №0

Выйшаў нулявы варшавскі аршанская газеты «Время» (на расейскай і беларускай мовах з пэравага першай). Яе заснавальнік і выдавец — прыватны выдавецкі дом «Время», зарэгістраваны ў Менску. Пайтак Жуком (усе спробы займець юрдычныя адрас у Воршы былі дарэмныя). Друкаваць газету ў мясцовай друкарні адмовіліся. Рабілі яе ў Смаленску. Якасць друку там кепская. Наклад газеты — 1000 асобнікі, распушчоўвалася яна біесплатна. Большасць аўтараў — былыя супрацоўнікі вэртыкальнай «Аршанская газета».



Павал Жук замест «Нашайі свабоды» хоча выдаваць «Время»

Уладзімір Шапак

Сымецьцезавод

Нямецкая фірма «Аграгаз» збіраецца пабудаваць у Менску першы ў Беларусі завод па перапра-

цоўцы цвёрдых адкідаў. Утылізация будзе наладжаная найбольш рациональным — бескіладровым спосабам. Г.н. съмешыць на будынкі папіс. Немцы збіраюцца інвеставаць у будаўніцтва заводу 10 млн. ёура.

Норматыўны акт пра дэгустацыю

Урад дазволіў бізнесоўцам ладзіць экалямічную дэгустацыю моцных напоў. Дэгуставаньне альгаколем на прадпрыемствах, у крамах, на кропках грамадзкага харчавання зможуць толькі бізнесоўцы, якія маюць ліцензію на гандаль альгаколем. Масавыя дэгустацыі можна ладзіць

на спэціалізаваных выставах ці кірмашах. Дэгустатары мусіць меці не менш за 18 гадоў. Наліўкі ў кілішак дэвальвацца на больш за 30 грамаў напою. Раней дэгустацыі моглі рабіць толькі цэнтральная дэгустацыйная камісія.

ну на продаж дзяржаве акцыяў, якія набылі супрапоўнікі прыватyzаваных прадпрыемстваў за чакі «Майданы». Дзяржава зноў можа ўзьмі пад кантроль навастороннія акцыянерныя таварысты, якія маюць запазычанасць перед бізнесам. Афіцыйна дэклараваныя эста — гэта дапаможа пазбегнучы банкрутства некаторым прадпрыемствам.

Усе шапкі прыбяруць

Ментарыўканкам плянуе на 1 ліпеня прыбраць з вуліці стаўпічы ўсе камарыны шапкі. Іх уладальнікамі прапанавана ісць ў гіпэрмаркеты ща будаваныя уласныя крамы. Пабудаваныя крамы каптуте калі 50 тыс. даляраў, штогодечная арэнда за месец у гандльскіх цэнтрах — 1,5 тыс. Прадпрымальнікі збіраюць подпісы на знак пратэсту.

АК; Віктар Лютынскі; БелаНАН

Чытайце ў наступных нумарох газеты

«Раз, два, троі — яднаеш ты». Валеры Грыцук, Ян Абадоўскі, Валері Кругаві і іншыя кокны самі на себе кансалдуюць беларускую эміграцыю ў Польшчу, а Зянін Пазнык ім на верыць. «Беларуская душа патрабуе гітары» — гутарка з Алексем Камоцкім. Вас чакаюць таксама гутаркі — Лявонам Вольскім і Зымітром Вайношкевічам. «Невядомая БНР» — цяжкія раздумы Кацустуса Езавітава і адскік прыгоды консула Некрашэвіча. «Навука: знаёмства з маладой даследніцай-рэдактаркай Аксанай Бараноўскай, што абараняе пысьцерство па-беларуску. «Раскол у NATO... выдуманы — спрэчкі вакол іраніка крэзысу. Як западгечы трасякі — паласа культурны мовы.

Кожны жыхар Беларусі спажывае 3,6 кубачка кавы на год. Для парадунання: паказынік спажываньне гарбаты складае 288 кубачкаў на чалавека ў год. Сусветны лідар продажу — зъмеленая кава, аднак у нас больш любяць распушчальную.



7 сакавіка ПЯТНІЦА

● БТ

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00 Навіны.
6.10, 7.10 Добрай раніця, Беларусь.
8.10, 18.15 «Сібруока Восень». Сірэйл. Заключная сарыя.
9.10, 17.05 «Шыншылайная краіна». Сірэйл. Заключная сарыя.
10.05 Сад мары.
10.30 «На скрыжаваннях Эўропы». Нацыянальны тэлеканал песьні.
10.55 Кухня КВК.
11.10, 22.00 «Магія каханья»
12.15, 14.35 Добраі дзень, Беларусь.
13.05 Камедыя «Тры жанчыны і мужчына» («Беларусьфільм»).
15.15 «Самая кепская ведыма». Сірэйл для дзецей.
15.40 Піцца щуда.
15.50 «Эта клясна!». Моладзеўы сірэйл.
16.20 5x5.
19.10 Камедыя «Жаніцьба Бальзаміна».
20.40 Кальянка.
21.00 Панарама. Інформацыйны канал.

8 сакавіка субота

● БТ

7.00, 12.00, 15.00 Навіны.
7.15 Музычная казка «Мама». 8.40 «Не звяй!». Праграма для дзяцей.
9.15 «Усе нармальная, мама!». 10.00 Мэліядрама «Ясіеня». 1-я сірэй.
11.25 Здароўе. Тэлесасонік.
11.55 «Маршуру №...».
12.15 Весёлая сімейка.
12.45 Камедыя «Пададыр» («Беларусьфільм»).
14.25 «Фэстывальныя жарты».
15.15 Кухня КВК.
15.30 Канцэрт Мікалая Баскава «Прысьвічэнне».
17.05 КВК. Кубак выліку. МАМІ (зборны Масквы) — зборны Клюб КВК Беларусь.
18.35 «Вясна... Жанчыны... Каханье...». Сіяточнае вішнаванне ад тэлеканала песьні «На скрыжаваннях Эўропы».
19.20 Авантурная мэліядрама «Сылезія пад даходом» (ЗША).
21.00 Панарама. Інформацыйны канал.
21.30 Прэмія «Оскар». Пыхалагічнай драмы «Пінін» (Аўстралія).
23.35 Найлепшыя музыкі сучас-

насць. Група «Ігла» (ЗША).
1.10 Канцэрт Аляксандра Пяскова на «Златым шляху-2001».
● СТВ
5.30 Музычны канал.
6.30 «Дзікая плянета. Вочы зямія». Дак. фільм.
7.20 Фільм-казка «Варвара-краса — дойгайка».
8.50 «Менск і менчукі».
9.00, 19.05 «СТВ-спорт».
9.10 «Сынеданье зь Інай Афанасьевай».
9.35 «Адлачыяяк». Яўгенія Палуйні.10.30 Кіно: музычная камедыя «Фортуна».
11.00, 20.30 «Аўтапанарама».
11.15 «Географія гісторыі». Тэленавізія.
11.30 «Віно каханья». Тэленавізія.
12.30 «Сяменійныя страсы». Ток-

шоў.
13.45 «На той Бок вайкоў». Талессыял. Заключная сарыя.
16.45 Мульфільм.
16.55 «Мэдыкі». Сірэйл.
18.05 «Пакуль гарысь съвечка».
18.35 «Ледавіковы пэряд». Талессыял.
19.50 «Навіны СНД».
20.15 «Добры вечар, маленкі...».
20.50 Кіно: камедыя «Лепшыя часы». ЗША, 1986.
6.00, 15.00 «Інспектар Гаджэт». Мульфільм.
7.15, 17.55 «Меншчына. Людзі, падзеі, факты».
7.25, 13.30, 16.30, 19.30, 22.35 «24 гадзіны».
7.45, 20.05 «СТВ-спорт».
7.55 «Сынеданье зь Інай Афанасьевай».
8.00 «Менск і менчукі».
8.05, 22.55 «Тэхнолагія».
8.15 Кіно: прыгодніці фільм «Капітан Гараци». ЗША, 1951.
9.10 «Гульнівыя рафлексы».
10.20 «Запрашаем паскардзіцца».
10.30 «Дак. відлом 23 з палавай». Дак. фільм.
11.00, 20.30 «Аўтапанарама».
11.15 «Географія гісторыі». Тэленавізія.
11.30 «Віно каханья». Тэленавізія.
12.30 «Сяменійныя страсы». Ток-

кладам).
13.45 «На вастры мяча». Прыгодніці фільм.
12.45 Сірэйл «Твінісія».
14.50 «Новыя дзеянія». «Гаествства за року».
15.15 «Сем старыя і адна дэзўніна». Камедыя.
16.35 Сірэйл «Ключы ад смерці».
17.30 Сірэйл «Навіны культуры».
17.30 Сімехананара. 18.10 «Вілачые мыцьцё».
20.00 Час.
21.00 «Поле щудаў».
22.05 «Фабрыка зорак-2». Прэм'ера.
23.20 Гіант Плэтроў у камедыі «Каханье злое».
1.10 «Дыбы-рэпурат: Да ўзяўчнік».
● РТР
8.40 Сірэйл «Кобра. Замарожаны транзыт».
9.40, 18.50 Весткі. Дзяждурная часы.
10.00, 19.00 Весткі.
10.20 «У пошуках прыгод».
17.50 Англія.
19.30 Мясяцовы час. Весткі — Масква.
19.50 Дабравач, дзеци!
19.55 Бэнэфіс Ігара Нікалаева.
● Культура
15.10 «Фэстываль «Плошча мастац-

тваў». Музычная праграма.
16.00 «Парыскі часопіс». «Айцец Irap. Пасляслібо да Мэдону».
16.30 «Гербы Расеі».
16.45 125 год з дні нараджэння Барыса Кустодзієва. «Душа-астраханка». Відаэфільм.
17.30 Весткі.
17.40, 23.00 Навіны культуры.
17.55 Паудэнінныя сны.
18.25 «Пакуты». Дак. сірэйл.
18.55 Ток-шоу «Аркестравая яма».
19.35 «Дамажыще Тэлеку».
19.45 «Міжа». Мульфільм.
20.05 «Ганна Палава». Маст. фільм.
2-я сірэй.
21.25 «Лінія жыцця».
22.20 Блеск-клуб.
23.25 «Хто там...».
● НТВ
9.00 Сённяня раніцай.
9.20 Надвор'е на зэртарве.
9.25 Дак. драма «Злачынства і пакаранье».
10.00, 11.00, 15.00, 16.00, 17.00 Сённяня.
10.20 «У пошуках прыгод».
17.50 Англія.
19.30 Мясяцовы час. Весткі — Масква.
19.50 Дабравач, дзеци!
19.55 Бэнэфіс Ігара Нікалаева.
17.20 Камандыа.ru.
18.00 «Сённяня» з Вольгай Бяловай.

18.35 «Свабода слова» з Савікам Шустрам.
19.55 Баявік «Жыўі дай памерці іншым».
22.15 Задабуляльная праграма «Усё адразу!».
● Эўрапорт
9.30 Снайдорд. Турны. Паўтор.
10.00 Прыгоды на прыродзе. Часопіс. Паўтор.
10.30, 14.30 Лыжныя гонкі. Кубак свету. Халымэнколен. Спрынт. Паўтор.
11.30 Горныя лыжы. Кубак свету. Шыякагонэн. Гіганці складам. Мужчыны.
12.30, 18.00 Футбол. Кубак Лібертардэр. 5-ы дзень слаборніцтва! Паўтор.
15.30 Сумо. Паўтор.
16.30 Фігурана катаныне. Чэмпіянат свету. Юніёры. Чэхія. Спэцагляд. Паўтор.
20.00 Парусы спорт. Новы Зэляндия. Спэцагляд. Паўтор.
21.00 Лёгкая атлетыка. Лінц.
22.30 Супэррос. Чэмпіянат свету. Індыянапаліс.
23.30 Ралі. Чэмпіянат свету. Турцыя. Агдяя.
1.15 Экстремальныя віды спорту. Паўтор.

9 сакавіка НЯДЗЕЛЯ

● БТ

7.00, 12.00, 15.00 Навіны.
7.15 «Бальфагор». Мультсірэйл.
7.40 Піцца щуда.
7.50 Мультыкліп.
8.35 Арсэнал. Праграма пра войска.
9.00 Слова мітраполіта Фларата на Даравальнай індулью і пачатак Вялікага посту.
9.15 Алімія слова.
9.20 «Судор» е надзея!». Нацыянальны тэлеканалы конкурс юных таленту.
9.50 Мэліядрама «Ясіеня». 2-я сірэй.
10.55 Сад мары. Перадача для дзечак.
11.20 Наша спадчына. «Клясычныя манекті Беларусь». Дак. фільм.
11.35 «Шляхі і рэны Дарафеевай». Дак. фільм.
12.15 «Усе нармальная, мама!». 13.00 «Ваша літо».
13.40 «Съялоі дзяліцай скрік. Галіна Макарава».
14.05 «Маршуру №...».
14.10 Вэстэрн «Вуліцы Ларэду» (ЗША).
15.15 «Рынкі съвету!». Дак. сірэйл.
Заключная сарыя.
15.40 Сірэйл «Барацьба за выжывашынне».
16.35 Кліп-абойма.
17.15 Музычная камедыя «Вясна». 19.05 Мэліядрама «Катуй мнене, ась пай пацалункам!» (Італія — Францыя).
21.00 Панарама: падзеі тэдэя.
22.10 Бокс. Бай наймайцейшых прафэсіоналаў съвету. Уладзімер Кіліко — Коры Сандэрз. Трансляцыя з Германіі.
23.15 Трылер «Неспакойныя съвезды» (Галія).
● СТВ
5.30 Музычны канал.

6.30 «Дзікая плянета»: «Наши найлепшыя сірэй». з цыклу «Сабачыя жыцьці». Дак. фільм.
7.30 «Данс-непаседа». Мультсірэйл.
8.00 «Флінт — дээтэктыў у часе». Мультсірэйл.
8.25 «Хілкіф». Мультсірэйл.
9.00 «СТВ-спорт».
9.10 «Партрэт у інтар'еры».
9.25 «Аўтапанарама».
9.45 Сіяточнае кіно з калекцыі «Hallmark»: «Дэвид Конопрэйд». 1-я 2-я сірэй.
11.30 «Я тут жыву». Дак. фільм.
12.00 «Сынеданье зь Інай Афанасьевай».
12.30 «Добры дзень, доктар!».
12.45 «Арт-экспрэс». Культурнае жыцьці стаўлі.

17.00 «Рабочыя сірэй». Саўнічныя выпускі.
18.00 Час. фільм «Вам і на сініцы». СССР, 1980.
18.20 «Сынічы на бабах». Мэліядрама «Прынцыса на бабах».
17.55 «Я ціб па-ранешнайшаму какане». Канцэрт Сафі Ратару.
19.25 «Хто хоча стаць мільянерам?». Дак. фільм.

13.55 Чорныя дзіркі. Белья плямы.
14.50 «Час музыкі». Тэлесасонік.
15.20 Шэздуры съвестынага музычнага тэатру. Дж.Пунчын. «Тоска». Фільм-опера.
17.40 «Пакуты». Дак. сірэйл.
18.30 «Амаза».
19.00 «Абсалютныя нягоднікі». Тэлесірэйл. 1-я сірэй.
19.50 Зорнія гады «Ленфільму». 20.30 «Белы чым какане». «Слова пра забытая каканыне».
21.10 «Замкі какаў». Дак. сірэйл.
21.35 «Культ кіно». «Фрэжен Юлія». Маст. фільм.
23.25 «Джафарзіян».
● НТВ
9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00 Сённяня.
9.05 Сірэйл «Рынцып даміно».
17.05 Аленка Сцяліаненка. «Зымівіца кіно». Съяточнае гумарыстычнае праграма.
18.00 «Сёння» з Крылам Пазднякоўым.
18.30 Камедыя «Красуня-2, ці Навеста, ягоныя ўчывоні». Тэлевізія спектаклю Маскоўскага драматычнага тэатру імя М.Гоголя.
20.30 «Конты». 21.00 «Апошні герой-3».
22.15 Камедыя «Джуінер».
0.15 Баявік «Вялікая бойка ў Бэтэл Крык».
● РТР
8.50 Ранішняя пошта.
9.25 «Сто да аднаго». Тэлегульнія.
10.15 Сам сабе рожысяр.
11.15 У пошуках прыгод.
12.10 Блонд снанітару.
13.00 Весткі.
13.20 Камедыя «Тры плюс два».
15.05 Сямянія.
16.05 Аншыя.
17.00 Камедыя «Утайманавы нараўствіст» (Італія), 1980 г.
18.50 У «Гардукі».
19.00 Весткі тэдэя.
19.55 Спэціяльныя карэспандэнты.
20.20 «Съяточнае шоў Валянчына Юдашкіна».
● АНТ
8.00 Сірэйл «Твінісія».
8.20 Грай, гармонік любы!
9.00 Слова пастыры.
9.50 Задаров.
10.00, 14.00 Навіны (з субтырамі).
10.10 «Жарт за жартам».
10.40 «Пададорыкі натураліста».
11.10 Пригоднікі фільм «Амазонія».
12.50 «Ар'ям». Дак. фільм.
13.35 «Дыскавік-клуб». «Геркулес».
14.10 «Работа, кая называеца саўнічынем». Дак. фільм цыклу «Нашагулы».
14.25 «Сарбараны шар».
15.00 Камедыя «Каўкаская палоніца», ці Новыя прыгоды Шуркыя.
17.10 «Вялікія мыцьцё». Съяточныя выпускі.
17.40 «Слава звязано». Спэціяльныя выпускі.
18.00 «Слава звязано». Алег Табакоў.
20.00 Час. фільм «Восьмага сініцы».
20.30 «Белы чым какане». «Слова пра забытая каканыне».
21.10 «Замкі какаў». Дак. сірэйл.
21.35 «Культ кіно». «Фрэжен Юлія». Маст. фільм.
23.25 Прэм'ера. Трылер «Нямыя съведка».
● НТВ
9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00 Сённяня.
9.05 Сірэйл «Песні для

каханых і аддзінкі».
10.25 «Расыланае жыцьцё».
10.30 Камедыя «Сяменітства». Блюз пад прыкрыццем» (ЗША).
13.45 Смачныя пісторыі.
14.05 Свяга гульня.
15.20 Ток-шоу «Прынцып даміно».
17.05 Аленка Сцяліаненка. «Зымівіца кіно». Съяточнае гумарыстычнае праграма.
18.00 «Сёння». з Крылам Пазднякоўым.
18.30 Сірэйл. Камедыя «Танга утраўка» (ЗША).
20.30 БлякБастэр «Блакіты гром» (ЗША).
22.35 Прэм'ера. Трылер «Нямыя съведка».
● Эўрапорт
9.30 Гонныя лыжы. Кубак свету. Шыякагонэн. Спам. Мужчыны.
10.30, 13.45 Горныя лыжы. Кубак свету. Стапам. Жанчыны. Халымэнколен. 30 км. Жанчыны.
11.15 Лыжныя гонкі. Кубак свету. Халымэнколен. 30 км. Жанчыны.
12.00 Лыжныя дэвайбор'е. Кубак свету. Осла. Скакі. Жывая трансляцыя.
13.00 Скакі на лыжах з трампінам. Кубак свету. Осла. Жывая трансляцыя.
14.00 Лыжныя дэвайбор'е. Кубак свету. Халымэнколен. 30 км. Жанчыны. Паўтор.
15.00 Трыял на матцыках. Чэмпіянат свету. Сан-Пеадрбург.
21.00 Таніс АТР. Скотдэйл. Паўфінал. Жывая трансляцыя.
22.00 Скакі на лыжах з трампінам. Кубак свету. К-115. Осла. Жывая трансляцыя.
19.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету. Халымэнколен. 30 км. Жанчыны. Паўтор.
20.00 Трыял на матцыках. Чэмпіянат свету. Сан-Пеадрбург.
21.30 Таніс АТР. Скотдэйл. Паўфінал. Жывая трансляцыя.
23.00 Экстремальныя зімовыя віды спорту.
0.15 Экстремальныя зімовыя віды спорту.
1.15 Супэррос. Чэмпіянат свету. Індыянапаліс. Паўтор.
1.30 Скакі на лыжах з трампінам. Кубак свету. Осла. Паўтор.

11 сакавіка ў Беларускай хатцы

(вул. Рабкораўская,
19, мэтро
«Інстытут
культуры»)
адбудзеца
прэзентацыя кнігі
Зымітра Бартосіка
«Чорны пісталет».



Будуць таксама
Уладзімер Арлоў
і Адам Глебус.
Пачатак а 18-й.
Уваход вольны.

праграма ТВ з 7 да 16 сакавіка

10 сакавіка панядзелак

● БТ

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00 Навіны.
6.10, 7.10, 8.10 Добры раніцы, Беларусь!
9.15 «Часылівая вандруніца». Сэрыял. Заключная сэрыя.
10.05 Плініята АРТ.
10.30 Кілі-абойма.
11.10, 20.00 «Магія кахання». Сэрыял.
12.15 Панарама: падзеў тыдня.
13.05 Тэлебарамэтр. Праграв надвор'я.
13.20 Драма «Паліваннне на лісці».
15.15 «Не звязі!».
15.45 «Сутор'е надзея». Нацыянальны тэлевізійны конкурс юных талентаў.
16.10 Мультиклуб.
17.00 Сэрыял «Пустыня падману» (Немеччына). 1-я сэрыя.
18.15 «Асноўны закон». Відзайфім АТН.
18.35 3 дакладных крыніц.
18.50 Камедыя «Хоўты карлік».

20.40 Кальханка.
21.00 Панарама. Инфарматыны канал.
21.45 Навіны рагіёну.
22.50 Зона Ік.

23.15 Начны размова.
0.15 Маст. фільм «Бісконцасьць».

● СТВ

5.30 Музычны канал.
6.00, 14.40 «ЗВК», шт... Тэлесэрыял.
6.25, 15.30 «Джым Батан». Мультсэрыял.
6.50, 15.05 «Інспэктар Гаджэт». Мультсэрыял.
7.15 «168 гадзін».
8.00 «Менск і менчук».
8.05 «Тханхалія».
8.15 Кіно: вострасюжетны фільм «Гонічы». СІЧА, 2001.
10.00 «Нібага». Музычны відзайфім.
13.30, 20.10 «Гульняны рофлекс».
14.40 «Рэактыўны бокс».
15.55 «Пад вуглом 23 з паловай». Дак. фільм.
15.10 «Віно кахання». Тэленавіза.
12.25 «Сімейныя страсы».
13.30, 16.30, 19.30, 22.40 «24 гадзіны».
13.45, 18.35 «Ледавіковы пэрыйд». Тэлесэрыял.
20.40 Кальханка.

15.55 «Хіткліф». Мультсэрыял.
16.20 Мультфільм.
16.45 «Вуншшун». Мультсэрыял.
17.15 «Дзяткіўская гісторыя». Дзэйнінг ўчэка».
17.55 «Меншына. Людзі, падзеі, факты».
18.05 «Партрэт у інтэр'еры».
18.20 «Арт-экспэрэс». Культурнае жыццё стаўпі.

19.50 «СТВ-спорт».
20.20 «Добры вечар, маленькі...».

20.45 Кіно: прыгоднікі фільм «Канвой».

3.30, 1978.

23.00 «Тханхалія».

23.25 «Накут». Навіны боксу.

23.50 Кіно: бавік «Наймашнейшы ўдар» 2-ша, 1995.

20.45 «Рэактыўны бокс».

22.00 «120/80».

23.00 МагаMікс.

● Першы музычны канал

7.00 «Пад'емнік».
8.30 Рухан.

14.00 «ІнтэрАктыў».

16.00 «20-ка Першых».

17.00, 22.25 УльтраMікс.

22.00 «Заваўнік» кантынэнта».

23.00 МагаMікс.

● АНТ

8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 22.50 «Навіны».

8.05 Тэлеканал «Добры раніцы».

9.00 «Сімейныя страсы».

10.25 «Накут». Навіны СНД».

11.30, 23.05 «Фабрыка зорак-2».

11.45 Дыснік-клуб: «Пералыгі».

15.10 «Новы дзень». «Ударная сіла».

15.40 «Новы дзень». «Ладавіковы пэрыйд».

20.00 «Навіны СНД».

● СТВ

5.00 Музычны канал.

5.30 «ЗВК, ці Аранакавыя б'юць жоўтых». Тэлесэрыял.

6.25, 15.25 «Джым Батан». Мультсэрыял.

6.30, 15.00 «Інспэктар Гаджэт». Мультсэрыял.

7.15, 17.55 «Меншына. Людзі, падзеі, факты».

11.00 «Пакут гарыць сачвека».

11.25 «Віно кахання». Тэленавіза.

12.20 «Сімейныя страсы». Ток-шоу.

13.50, 18.35 «Ледавіковы пэрыйд». Тэлесэрыял.

16.15 Мультфільм.

16.45 «Чытка на жыцьці». Сэрыял.

17.20 «У нас усе дома». Сэрыял.

18.05 «Плянэта людзей».

18.20 «Але песьі сваю далип...».

19.00 «Гулінікі драмы».

20.45 Кіно: «Код «Амега»-2».

21.30 «Навіны СНД».

22.35 «Не слышиш?». Дак. сэрыял.

0.05 «Плюзёні». драма «Мечаная».

11.45, 23.05 «Фабрыка зорак-2».

11.45 Дыснік-клуб: «Пералыгі».

15.10 «Новы дзень». «Ударная сіла».

15.40 «Новы дзень». «Ладавіковы пэрыйд».

20.00 «Навіны СНД».

● АНТ

8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.10 «Навіны».

8.05 Тэлеканал «Добры раніцы».

9.00, 22.00 «120/80».

22.30 «Po Fashion».

23.15 МагаMікс.

● АНТ

8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.10 «Навіны».

8.05 Тэлеканал «Добры раніцы».

9.05, 22.00 «Зямля кахання, зямля на-дзеяў».

9.05 Дзяткіўскі «Нэмэзыда». Частка 2-я.

10.45, 23.25 «Фабрыка зорак-2».

11.15 Дыснік-клуб: «Лойд у космасе».

15.10 Танцавальная рытмы Грузії.

16.05 «Арт-панарама».

● Культура

20.30 «Фільм, фільм, фільм».

20.45 Кіно: драма «Кахаю — ненави-дуку».

21.00 «Навіны СНД».

23.15 «Залатая дысятка Беларускай спарты».

23.45 Кіно: камедыя «Аўтамайка», 3ША, 2001.

● Першы музычны канал

7.00 «Пад'емнік».

8.30, 16.00 Рухан.

14.00 «ІнтэрАктыў».

17.00, 22.00 УльтраMікс.

22.30 «Поцемкі».

23.30 «МагаMікс».

● АНТ

8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.10 «Навіны».

8.05 Тэлеканал «Добры раніцы».

9.05, 22.00 «Зямля кахання, зямля на-дзеяў».

9.05 Дзяткіўскі «Нэмэзыда». Частка 2-я.

10.45, 23.25 «Фабрыка зорак-2».

11.15 Дыснік-клуб: «Лойд у космасе».

15.10 «Дружная сімейка». Сэрыял.

17.25, 18.00 «Магія кахання». Сэрыял.

17.55 «Тэхнолёгія».

18.05 «Партрэт у інтэр'еры».

18.20 «Арт-экспэрэс». Культурнае жыццё стаўпі.

19.50 «СТВ-спорт».

20.20 «Добры вечар, маленькі...».

20.45 Кіно: прыгоднікі фільм «Канвой».

23.00 «Тханхалія».

23.25 «Накут». Навіны боксу.

23.50 Кіно: бавік «Наймашнейшы ўдар» 2-ша, 1995.

● АНТ

8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.10 «Навіны».

8.05 Тэлеканал «Добры раніцы».

9.05, 22.00 «Зямля кахання, зямля на-дзеяў».

9.05 Дзяткіўскі «Нэмэзыда». Частка 2-я.

10.45, 23.25 «Фабрыка зорак-2».

11.15 Дыснік-клуб: «Лойд у космасе».

15.10 «Дружная сімейка». Сэрыял.

17.25, 18.00 «Магія кахання». Сэрыял.

17.55 «Тэхнолёгія».

18.05 «Партрэт у інтэр'ери».

18.20 «Арт-экспэрэс». Культурнае жыццё стаўпі.

19.50 «СТВ-спорт».

20.20 «Добры вечар, маленькі...».

20.45 Кіно: прыгоднікі фільм «Канвой».

23.00 «Тханхалія».

23.25 «Накут». Навіны боксу.

23.50 Кіно: бавік «Наймашнейшы ўдар» 2-ша, 1995.

● АНТ

8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.10 «Навіны».

8.05 Тэлеканал «Добры раніцы».

9.05, 22.00 «Зямля кахання, зямля на-дзеяў».

9.05 Дзяткіўскі «Нэмэзыда». Частка 2-я.

10.45, 23.25 «Фабрыка зорак-2».

11.15 Дыснік-клуб: «Лойд у космасе».

15.10 «Дружная сімейка». Сэрыял.

17.25, 18.00 «Магія кахання». Сэрыял.

17.55 «Тэхнолёгія».

18.05 «Партрэт у інтэр'ери».

18.20 «Арт-экспэрэс». Культурнае жыццё стаўпі.

19.50 «СТВ-спорт».

20.20 «Добры вечар, маленькі...».

20.45 Кіно: прыгоднікі фільм «Канвой».

23.00 «Тханхалія».

23.25 «Накут». Навіны боксу.

23.50 Кіно: бавік «Наймашнейшы ўдар» 2-ша, 1995.

● АНТ

8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.10 «Навіны».

8.05 Тэлеканал «Добры раніцы».

9.05, 22.00 «Зямля кахання, зямля на-дзеяў».

9.05 Дзяткіўскі «Нэмэзыда». Частка 2-я.

10.45, 23.25 «Фабрыка зорак-2».

11.15 Дыснік-клуб: «Лойд у космасе».

15.10 «Дружная сімейка». Сэрыял.

17.25, 18.00 «Магія кахання». Сэрыял.

17.55 «Тэхнолёгія».

18.05 «Партрэт у інтэр'ери».

18.20 «Арт-экспэрэс». Культурнае жыццё стаўпі.

19.50 «СТВ-спорт».

20.20 «Добры вечар, маленькі...».

20.45 Кіно: прыгоднікі фільм «Канвой».

23.00 «Тханхалія».

23.25 «Накут». Навіны боксу.

23.50 Кіно: бавік «Наймашнейшы ўдар» 2-ша, 1995.

● АНТ

8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.10 «Навіны».

8.05 Тэлеканал «Добры раніцы».

9.05, 22.00 «Зямля кахання, зямля на-дзеяў».

9.05 Дзяткіўскі «Нэмэзыда». Частка 2-я.

10.45, 23.25 «Фабрыка зорак-2».

11.15 Дыснік-клуб: «Лойд у космасе».

15.10 «Дружная сімейка». Сэрыял.

17.25, 18.00 «Магія кахання». Сэрыял.

17.55 «Тэхнолёгія».

18.05 «Партрэт у інтэр'ери».

18.20 «Арт-экспэрэс». Культурнае жыццё стаўпі.

19.50 «СТВ-спорт».

20.20 «Добры вечар, маленькі...».

20.45 Кіно: прыгоднікі фільм «Канвой».

23.00 «Тханхалія».

23.25 «Накут». Навіны боксу.

23.50 Кіно: бавік «Наймашнейшы ўдар» 2-ша, 1995.

● АНТ

8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.10 «Навіны».

8.05 Тэлеканал «Добры раніцы».

14 сакавіка пятніца

● БТ

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00 Навіны.
6.10, 7.10 Добрые раніцы. Беларусь!
8.10, 18.10 «Час хак'ю». Сэрыял.
9.15 «Пустыня падману». Сэрыял (Ня-
меччина). 4-я сэрыя, заключочная.
10.00 Сад мары.
10.25 На скрывающихся Эуропы!. На-
циональны тэлеспектакль песні.
10.50 Куклы ВКБ.
11.5, 22.00 «Магія каханы». Сэрыял.
12.15, 14.45 Добры дзень. Беларусь!
13.05 Мэлядрама «Батанычны сад» («Бе-
ларусфільм»).
15.15 «Самая кепская ведьма». Сэры-
ял для дзяцей.
15.40 Гіць цудаў.
15.50 «Эта клясна!». Сэрыял.
16.20 Сх.

17.00 Прыгодны фільм «Летняя ночь у
Дэйзи Таун» (Італія).
19.05 Камэдія «Старая дзеўза». (Фран-
цыя).
20.40 Кальканы.
21.00 Напарама. Інфармацыйны канал.
21.45 Навіны рэгіёну.
22.50 Сона Ікс.
23.15 Трылер «Грузавік» (ЗША).

● СТВ

5.00, 0.45 Музичны канал.
5.30 «ЗВЖ», ш. Адзінкі будучы жах-
вымі». Тэлеспектакль.
6.00, 15.55 «Паўэр рэйндэрэз, ці Ма-
гутныя рэйндэрэзы». Тэлеспектакль.
6.25, 15.25 «Джым Батан». Мультсэры-
ял.
6.50, 15.00 «Інспектар Гаджэт». Муль-
тсэрыял.
7.15, 17.55 «Меншчына. Людзі, падзе-
факты».

7.25, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 («Next-2»).
7.45, 19.50 «СТВ-спорт».
7.55 «Сынданыне зь інай Афанасе-
вай».
8.00, 18.15 «Менск і менчукі».
8.05, 22.50 «Тэхноле́гія».
8.15 Кіно: камэдія «Дзевяць ярдаў».
8.30, 2000.
10.30 «Гульніяў рафлекс».
10.40 «Спорт — гэта жыццё» Дак.
фільм.
11.00, 20.30 «Аўтапанарама».
11.15 «Зтратыльны гісторыя».
11.30 «Віно каханы». Тленавэла.
12.30 «Сімейны страсці». Ток-шоу.
13.50, 18.35 «Ледавіковы пэрыяд». Тэ-
леспектакль.
16.20 Мультфільм.
16.50 «Мэдзікі». Сэрыял.
18.05 «Філіпрачны тыдзень».
18.10 «Агляд друку».
18.25 «Тэма дні».
20.00 «Навіны СНД».
20.45 Кіно: камэдія «Дзевяць мес-
цы». ЗША, 1995.
23.00 «Рэжысты бокс».
23.15 Кіно: трэлер «Торба зь міль-
намі». ЗША, 1998.

● Першы музичны канал

7.00, 10.00, 18.00, 20.30, 23.25 «Наши
навіны».
8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.25 «Наши
навіны».
8.05 Тлеканал «Добраі раніцы».
9.05, 19.05 «Зямля каханы, зямля на-
дзея». Сэрыял.
9.55 Шматсэрыны фільм «Наступны»

● РТР

8.40, 20.55 Сэрыял «Бобра. Акінтар-
пор». Фільм 2-1. «Палаіваны на перша-
га».
9.40, 18.50 Весткі. Дзяжурная часыць.
10.00, 19.00 Весткі.
10.20 У пошуках прыгод.
17.50 Аңцілі.
19.30 Місівія час. Весткі — Масква.
19.50 Дабравін, дзеци!
19.55 Тэлеспектакль «Ладзі Мэр».
21.50 Востраожэнты фільм «Замена»
(ЗША), 1996 г.

● Культура

15.10 Фэзультат «Плошча мастацтваў».
16.05 «Са столі».
16.35 Дац. экран. «Бяртанскан да-
манталістка: погляд з Расей».
17.15 «Гербы Расей».
17.30 Весткі.
17.40, 23.00 Навіны культуры.
17.55 Паддэйніяны сны.
18.25 «Слові і спраба». Дац. сэрыял.
Фільм 2-1. «Пра паславаны нормаву
з Расей».
18.55 Ток-шоу «Архестравая яма».
19.35 «Дамаўжыцце Тэлеку».
19.40 «Шапка-нугледка». Мультфільм.
19.55 «Ідалы музы». Дац. фільм.
21.25 «Лінія жыцця».

● АНТ

8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.25 «Наши
навіны».
8.05 Тлеканал «Добраі раніцы».
9.05, 19.05 «Зямля каханы, зямля на-
дзея». Сэрыял.
9.55 Шматсэрыны фільм «Наступны»

● БЛФ

23.25 «Хто там...».
● НТВ

9.00 Сеансія раніцай.

9.10 Надвор «Дзені».

9.15 «Новы дзень», «Геніі ліхадзеў».

Уолт Дыснэй.

15.10 «Новы дзень», «Геніі ліхадзеў».

Уолт Дыснэй.

15.40 «Новы дзень», «Крылы».

16.05 Сэрыял «Ключы ад съмерці».

Заключчая сэрыя.

17.00 «Вілкіе мышы».

18.10 «Самі з вусамі».

18.40 Дац. дзэткітъ «Чорная гатоўка

для тэлбай». Справа 2001 г.

20.00 Час.

21.00 «Поле ўладаў».

23.40 Баўбік «Праз далаігяд».

22.20 Блеск-клуб.

23.25 «Хто там...».

● Эўраспорт

9.30 Футбол. Кубак УЕФА. 1/4 фіналу.

Паўтор.

11.00, 20.15, 16.00, 17.00 Сеансія

раніцай.

9.25 «Улагаў. Вышук».

10.00, 11.00, 15.00, 16.00 Сеансія

раніцай.

10.05 «Найблізшая гісторыя»: «Байды

эпохи сацыялізму».

14.35 Ток-шоу «Прынцы даміно».

16.05 «Бандыкі Пенірбург».

Сэрыял.

17.20 Каманды.ру.

18.00 «Сеансія» з Тадцяні Мітковай.

18.30 Скакі на лыхах з трампін.

Кубак съвету. К-115. Лахці.

18.30 Скакі на лыхах з трампін.

Кубак съвету. К-115. Лахці. Паўтор.

14.15 Экстремальная віды спорту. Паўтор.

16.45 Вяляспорт. Парыж—Ніцца. Пяты

дзень.

17.00 Жывая трансляцыя.

17.30 Аўтагонкі на ледзе. Шэргрук.

0.15 Скакі на лыхах з трампін.

Кубак съвету. К-115. Лахці.

18.00 Свабода слова» з Савіком Шус-

тэрам.

18.50 Баявік «Чалавек з залатым піста-

летам».

22.20 «Усе адразу!».

● НТВ

9.00 Сеансія раніцай.

9.10 Надвор «Дзені».

9.15 «Новы дзень», «Геніі ліхадзеў».

Уолт Дыснэй.

15.10 «Новы дзень», «Геніі ліхадзеў».

Уолт Дыснэй.

15.40 «Новы дзень», «Крылы».

16.05 Сэрыял «Ключы ад съмерці».

Заключчая сэрыя.

17.00 «Вілкіе мышы».

18.10 «Самі з вусамі».

18.40 Дац. дзэткітъ «Чорная гатоўка

для тэлбай». Справа 2001 г.

20.00 Час.

21.00 «Поле ўладаў».

23.40 Баўбік «Праз далаігяд».

22.20 Блеск-клуб.

23.25 «Хто там...».

● РТР

14.10 Раніцай пошта.

14.25 «Сто да аднаго». Тэлегульня.

14.30 Самі бажаўся.

14.45 «Дзяду».

14.50 «Дзяду».

14.55 «Дзяду».

15.00 «Дзяду».

15.10 «Дзяду».

15.15 «Дзяду».

15.20 «Дзяду».

15.25 «Дзяду».

15.30 «Дзяду».

15.35 «Дзяду».

15.40 «Дзяду».

15.45 «Дзяду».

15.50 «Дзяду».

15.55 «Дзяду».

15.58 «Дзяду».

15.59 «Дзяду».

15.5

40 гадоў да дня перамогі

Загаварылі пра чаргове «згубленасць пакалення», пра сёныншніх саракагодовых «мадальных людзей», якія і ня маюць яркіх лідараў, і выпалі з палітычнай жывіцай, і не могуць весці за сабой народ, і ўгоруле — «прапанілі такую краіну! Мянэ, як аднаго з гэтых «недарэкаў», таякі закіды прымушаюць задумыцца: што мог, але не зрабіў я і мae рацнае?

Мы выхуваўся ў часы познянга застою, калі савецкая «гірдастыя», хоце і паточная дысцыпліна рухам ды зъедлівым скелепсам замежных радыегальсаў, якія здавалася вечнай, як сонца. Перабудова нарадзіла ў нас энтузізм першаадкрыўальнікаў новага свету і рамантычных ча-канын куткага шчасця. Імкласць, з якой зыні Савецкі Саюз спарядзіла ілюзію лёгкага разбрздання і ягонай спадчыны. Мы апынуліся між дэльвін эпох — савецкай і новаўрапейскай. Для нас па-ранейшаму застаўся цікавым Сталін і Гарбачоў, хрущоўская «адліга» і брэжеўская «зазімкі», але насы наступнікі глядзяць зусім у іншы бок ды жывуць

абсалютна іншымі інтарэсамі й заняткамі.

Я часта лаўлю сябе на tym, што пастаянна спрабую перамагчы ў сабе «сабу». Гэты заняць будзе міністрамі дзяржаўнікамі да самага скончыні. Максымалісты-розвалюніёры тут угледзяць пасіўнасць і нават здраду ідеалам «рамантычнага» адраджэння. А было ж усё: і пікеты, і шэсці, і мітынгі, і збор подпісau, і начынны распясцююць нагляднай апітаци... На жаль, краіна абраў эвалюцыйна-кансерватыўны шлях у будынку, які патрабуе найперш унутранай працы, вялікіх інтелектуальных і духоўных намаганняў. Ня ўсё сеньнішні адраджэнне захавало импэт дэяціціціўнай даўніны. Многія сышлі ва ўнутраную эміграцыю, у вузкаграфесійнае ці сямейнае кола, дзе часам мы маюць з кім перакінучы родным словам.

Іх можна зразумець, але пасля гэтага сараднікі сціплюць інтылігенцыі, для якіх публічнасць і самапаказ ёсць значнай проблемай. Да таго ж, у мястечку ці невільскім гародзе без трывалага беларускага асяродку ўсё жыцьцё праходзіць як

Васіль Аўраменка, Маріё

ЖЫВАЯ ГІСТОРЫЯ

Мой Аляхновіч

Адбылося гэта ў далёкім 1941-м. Шэршні восенікім надвічоркам з Слуцку прыехаў бацькаў знаёмы й прывёў сёвежыя нумар «Менскай газеты». Пасля прыходу немцаў на «Случчынскую газету» ўсёцы нікто на бацьку і людзі нічога ня ведалі пра фронт — нават ён быў знаходзіцца.

Маю ўсю прыণгтнійя вялікі артыкул «У капіторо ГПУ». Над загалоўкам значылася прозывішча аўтара — Францішак Аляхновіч. Тое, пра што аўтар пісаў, міно зацікалі. Бацьку — тым болей. Вярнуўшыся ў хату, ён успомінуў то, пра што ні сам, ні маці не гаварылі пра дзецей дэсцэнсі гадоў. У 1931-р. бацьку выкликалі ў Стадобінскае ГПУ і пратымамі ўвізінцы аж два тыдні: нехта данец, што ён мае царскія залатыя манеты. Тады якраз бальшавікі «выбівали» гроши на «будорук камунізму». Бацьку сказалі, калі здаў золата, інакш дамоў не адпусціць. А ён заупарціся. Дык яго піще разоў адпраўляў «пададма» ў засланы «гнілой» самалом хліячук, які выкарыстоўваўся як вязніцкі. Людзі, што трапілі туды, давалі на дзень на кавалку чэрствага хлеба, гнілога селідзі і кубку вады. Уламацца бацьку гээнчукіні ня здолелі — адпушціці дамоў, узяўшы падпіску, што будзе маучыць.

Чутка пра незвычайную газету хутка разышлася па вёсцы. Да нас у хату стапі прыходзіць ахвотны пачынацца артыкул пра ГПУ. Людзі сплэзяваліся, што Аляхновіч згадаў прозывішча юх высланных на поічнай святочной. Такіх быў аж шасць сен'ю.

Адным з першых прышоўшай пачынацца газету бацькаў шавар Алекс Кунцэвіч — янагона бацьку Петруса забраў «корныя ворані». А дзядзько Кустуся, роднага брата бацькі, выслалі з жонкай і траімі малымі дзецимі як «нядобранадзеіны» разам з сям'ёй Есіпа Жаўрыца. Яногоня пятнаццацігадовая дачка Шура, што ўцякla працэз з-пад Котлыса, таксама прыходзіла на «чытанкі», успамінала пра жыцьцё высланныц—кулакоў у тайзе, у вাযашных бараках у голадзе і холадзе пра свае пакутлівія ўёкі з ніволя.

Акрамя «Капіторо ГПУ» мянэ зацікавіў газеты артыкул «Армія Ціманскіх перамоханаў», дзе гаварылася пра разгром аточаных калія Вязьмы

шасці арміяў саветаў і ўзятых там 637000 палонных. Людзі казалі, што немцы перабольшываюць страты бальшавіку. Але пасля таго як Слуцак прыгнаны 15000 чырвонаармейцай, палонены пад Вязьмай, сумнёв якоўцаў разъвяяўся.

У другі раз аповесць Ф.Аляхновіча я перачытаў у гады на перабудовы, калі яна выйшла абсюндай кніжкай. Чытаў і прыпамінаў той шэры кастрычнікі надвічорак 41-га, калі ўпершынне пазнайміўся з «капітором ГПУ». Іх ахвярамі толькі ўтварылі вёсачкы на 26 двароў стала дзеўніць сем'я — 28 чалавек. Вярнуўшыся назад пасля сімёры Сталіна толькі 11 чалавек. Дажывалі ёні гаротны век у сваёй ці прыстасаваныя чарговыя ды жытла закінутыя калагніс сушнях ды хлявах, бо хаты раскулачаныя землі ў 30-м вывезлы ў суседніх вёсках.

Міхась Кутнявецкі, Слуцак

Марш 12 сакавіка

Працяг са старонкі 1.

19 лютага з арганізаторамі салідарнага выступу разышлася па вёсцы. Да нас у хату стапі прыходзіць ахвотны пачынацца артыкул пра ГПУ. Людзі сплэзяваліся, што Аляхновіч згадаў прозывішча юх высланных на поічнай святочной. Такіх быў аж шасць сен'ю.

Адным з першых прышоўшай пачынацца газету бацькаў шавар Алекс Кунцэвіч — янагона бацьку Петруса забраў «корныя ворані». А дзядзько Кустуся, роднага брата бацькі, выслалі з жонкай і траімі малымі дзецимі як «нядобранадзеіны» разам з сям'ёй Есіпа Жаўрыца.

Гучані і галасы «супрацца». Іх падсумавалі ў сваёй супольнай заяве грамадскія лідэры Градні. «Спраба правасці дзів'я актыў у адзін месяц вікліка ініціятыўныя наступствы. Праз падзеянісць эсурсу ювільная з актыўнай на будзе дастаўкана мававіт, калі істотна паўпільваць на хаду палітычных падзеяў», — мяркуюць яны. На іх думку, правядзеніе шэсціць 12 сакавіка пад сацыяльна-

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА А ПАЗЫЦЫІ Дык ці ўсё нармальна?

Кіраунік БНФ Вінцук Вячорка і Галіна Самдзяніава 25 лютага сустэрліся з сваімі гарадзенскімі падплечнікамі. Ст. Вінцук пераконваў слухаючо, што «усё ідзе нармальна». У партыі штодня запісіваюць новыя сабры Асабліва ў менскай штаб-кватэры. На жаль, у гарадзенскім залі новых абліччія не назіралася. Усё тэж я, дайно знаёмі... Дай гэтых з кожным разам менш.

Пакуль госьці выкладалі свае думкі, прысунутыя занатоўшай прозівіці і адресы на паперы, пачыналі кімсі па залі. Было ѿражненіе, што праведзеныя чарговыя сэмінар і траба зদабыць подпісы людзей для справаўдзачы... Я не падпісала.

Антон Лабовіч, Горадня

еканамічнымі лёзунгамі, а 25 сакавіка — пад лёзунгамі незалежнасці й дэмакратыі, створылі у часткі насељеніцтва ўражанне, што незалежніцкія лёзунгі ў патрабаваніе годнага жыцця — не звязаныя між сабой рэчы. Гарадзенцы заклікаюць да кампрамісу — алдзін акцыі 25 сакавіка, але пад сацыяльнымі лёзунгамі.

Каўдрнінтар «Хартыя» Зымцер Бандарэнка ні згоды. «Аргамагіт» «Народнага маршу» будзе браць актыўныя ўдзел у сімётыкані 25 сакавіка па ініцыятыве Аляксандра Стапаненкі. Махаві падхрэсткі Маршу раскурочаны, і арганізаторы разылічоўваюць на маштабы вынік. Заяўка на Марш пададзенна. Пачынацца ён з міністэрстваў 18-й з плошчы Якуба Коласа. Адзак гарьвакаму пакуль невядомы.

Мікола Бугай; АТ

Подых навальніцы

Працяг са старонкі 2.

Поспехі, пераважна адзінкавыя, ёсьцу на Койданаве, Вузідзе, Жлобіне, Мазыры, Пінску, Барасці, Глыбокі, Віцебску, Светлагорску, Буда-Кашалёве, Аспівічах, Дрыбіні. Горышы, чым чакаліся, вынікі ў Лідзе, Слоніме, Маладзечне, Ваўкавыску, Наваградку, Баранавічах. Улады там былі ўдзас пільнімі, дык нацыянальным руху ў гэтых заходнебеларускіх гарадах не хапілі адзінства і новых ідэяў.

Што будзе ў 2004-м

«Этага кампанія ў частцы падліку гаралосу і аўшыннічнай вынікай выбару быўла на некалькі ступеняў больш брудная, чым нават выбары ў палату прастадаўнікоў і прызыдзеніцкіх выбары. Я на саёвочы бачыў, як блюсткі апазыцыі зразумілі, што зможа разылічваць на перамогу толькі пры матутнай падтрымцы «вуліці» і павіннасці шматлікіх на зіральнікаў. Тым самым апазыцыю зноў павісталі перад неабходнасцю рыхтаваць «логаслаўскі варынт».

Барыс Тумар

А С Я Р О Д З Ъ Д З Е

На пацеху Жырыноўскуму

Калі меркаваць па колькасці помнікаў, дык другім пасля Ленина гамільчана шануюць Чайкоўскага. Бывае тут кампазітару не давялося, аднак помніку яму ў Гомелі ажно два. Другі паславілі недаўна, да прыезду дэпутата расейскай Думы, — няхай Жырыноўскі зъягнаваны пашецацца! Ніколі я не быў у Гомелі й Мікалай Астроўскі, помнікому стаў спачатку ў глыбіні прыватнай забудовы. Але наведавалі яго там адно сабакі ды куры, таму ўлады перанеслы статую да рабіннай аддзелу міліцыі.

Пушкін заслужыў ад гамільчана толькі бас. Затое (які гонар для нас!) Саргевін някрай пракаідуў пра Гомель на шляху з Адэсы ў Міхайлаўску. А вось беларускія пазыкі, пазы, драматуры, якія нарадзіліся ў Гомелі, пракаівалі тут і памерлі ў гомельскай турме, не заслужылі ад нашчадкаў нават мэморыяльных дошак.

Памік вуліцамі Маскоўскай і Кіеўскай узрасаў сваімі памікі помнікі. У глыбіні парку мінакой пужае блюст рэсейскага канцлеры Мікалая Румянцава. Галавачова, аўкансцруктара Сухога (перед помнікам — фантан) і савецкага дзеяча Грамыкі. Прайда, Беларусь для ях — толькі «малая радзіма».

Тандэтны гіспавія помнікі пакрысе разбураюцца, таму іх паціху прыбираюць. У жніўні 91-га стаўці галаўну помнікі Леніну на ўніверсітату, тычынцы пусты пастамент у скверы Астрожскага, зынкі блосты Леніна і Маркса, што стаялі па чыгуначнага тэхнікуму. Зьяўляюцца і новыя помнікі. У глыбіні парку мінакой пужае блюст рэсейскага канцлеры Мікалая Румянцава. Галавчыкі камандаваюць расейскімі войскамі ў Рэчы Паспалітай. Сам Мікалай праславіўся тым, што вывеz у Пецярбург мнóstvo беларускіх кніг, рукапісau, дакументаў. Да 8 сакавіка ў цэнтры гораду пастаўліў помнік апошній уладальніцы Гомелю Ірыне Паскевіч, унучкі Івана Паскевіча, якія камандаваюць задушнэйным пайтаваннем 1830—31 г. А ў скверыку на ўніверсітатскай вуліцы «Кастрычнік» не ўбіравае зьяўцца помнік Шаўчэнку.

Сяргей Баранаў, Гомель

З Н Я М Е Ч Ч Ы Н Ь

Беларускае ў Вэцляры

Адукаваны чалавек, калі чуе пра нямецкі горад Вэцляр, адразу гэдае пра маладога Гётэ і яго хаканку Шарлоту. Але мала хто ведае, што ў гэтым містэчку знаходзіцца і найбагацейшая скарбніца неклянічнасці літаратур. Недалёка ад Старога гораду, на Шылерліпі, пад шатамі дрэў скаваўся тыповы нямецкі дамок з пясчанай цэглы. Яго незвычайніць выдае залейны смок на фасадзе і шыльда «Phantastische Bibliothek».

Тут сабрана больш за 120 тыс. тамоў казак, дэтэктыв, філязофскіх трактатаў, сагаў, раманоў пра хаканыя, коміксau. Але да сёньняння дня было дарэмна шукы, нават сирод 80-омнага выдання сусветнага фальклору, беларускіх казак, Армянскіх, казахскіх, кіпрскіх — калі ласка. Але матулінскі, пяшчотны, знаёмых з дзяяцтвістva — са сёвекай не знашоу бы. Засталіся б мы без уагі, калі б адзін наш суйчыннык не падараў бібліятэцы больш за 30 кн. Акрамя народных паданняў юніярнай фантастычнай літаратурой беларусаў прадстаўлены гісторычныя прозаікі Вольгі Апітавай, Алеся Петрашкевіч, Каўстусі Тарасава, белрэстрыкай Францыя Сіку, даследавальнікі Лавона Юрэвіча. Знайшлося гніздзечка і майстэрскай Райскай птушы, і лынкоўскага Міколку-параўоза не пакінулі на запасных рэйках.

Арцём Арашонак, Вэцляр

Адкуль пайшла вайна

Адкуль у чалавеку схільнасьць да гвалту? Універсальны прычынай чалавечас агрэсіі з'яўляеца старадаўні прынцып «Вока за вока, зуб за зуб», — у адзін голас цвердзіцца даследнік міжплеменных войнай.

«Хоць сёння ў людзей ёсьць ядроў зброя, іх думкі й эмоцыі ня надта адрозніваюцца ад думак і эмоций дзікуну ў каменіні скерамі», — кажа Пол Раско, даследнік з Мінскага ўніверситету. Плямёны Новай Гвінзі, якія ён вывучаў, амаль увесч час заходзілі ў стане канфлікту. Часта вайна цінулася дзесяткі гадоў. Галоўным матывам была помста, што супяречыць тэсе пра стрыманыя агрэсіі шляхам звязданія рахунку. На думку Раско, помста за смерць сваякоў уласцівая толькі чалавеку. Чалавек — адзінай істоты, што забівае ворага за мінулыя крыўды.

Прычыны гэтага — у нашым моз-

гу. За інтэлект і творчыя здольнасьці адказвае яго частка, названая карой. Яна ж абудзіла наша пазытыўнае і негатыўнае стаўленне да іншых людзей. Таксама ад яе залежаць нашы эмоцыі ймагчымасць моўнай камунікацыі.

Каб «ашукаць» натуральнае нежаданье забіваць падобных да сябе, новагвінзійская плямёна трактуюць вайну як гуллю ў намагаючыся пераканаць сябе, што змагаючыся не ўзломі. Дзягуманізація праціўнікаў праз параваныне іх з сабакамі на рэдка выкарыстоўвацца наўрат «выліваным» палітычнымі лідерамі. Дый вынодзіцца зброя, што забівае на адлегласці, без непасрэднага контакту твар у твар, дапамагае ашукваць съядомасць.

Ці даўно чалавецтва ваюе? Адны даследнікі кажуць, што прыблізна 10 тыс. гадоў, другія — што значна даўней. Лорэнс Кілі, прафесар антралептічнай лінійскага ўніверситету,

з'яўляецца, што гісторыя нацыянальных дзяржаваў ня ведзе такіх войн, якія былі ў племенных сочыномах. Паводле яго словаў, вайна як звязы інгісфікуюцца там у цяжкія часы (асабліві эканамічна цяжкія). Аднак нагодай для яе могуць стаць міжкультурныя межы, на якіх звязычай албівасца — набольш гвалту. Тому прысутнасць адной-аднойнай ваяўнічай групы выклікае канфлікты ва ўсім рэгіёне.

На думку П. Раско, за апошнія 10 тыс. гадоў людзі ператварыліся з паліўнічымі і жывёлаводамі ў паліўнічымі і жывёлаводамі з тэрмадравай зброяй. Нашыя сацыяльныя і палітычныя систэмы з'яўляюцца значна павольней за сучасныя тэхналёгіі. Тому, кажа Раско, застаецца спадзявацца, што разуменне мханізму вайны дазволіць нам спыніць узаемнае забойства яшчэ да таго, як чалавечтва з'янікі з паверхні Зямлі.

МХ; «Gazeta Wyborcza»



Так выглядала «Бура ў пустыні» 10 тыс. гадоў таму

Савецкі міністар абарони атрымлівае ад сваёй аналітика даклад, паводле якога нафтавыя рэсурсы праз 30 гадоў вычарпаюцца. Савецкая звышдзяржава будзе вымушаная ці купіць нафту на сусветным рынку (а гэта — залежнасць ад варожага замежжа), ці шукаць велізарныя сродкі для пераводу прамысловасці на газ. І міністар загадавае рыхтавацца да захопу багатага на нафту Ірану.

Праз колкі дзён амэрыканскі міліэрдэр, што нажывіваеца на вырабе зброя, чытае падобны даклад праўственнага аналітика — толькі пра ЗША. Ён загадава зынічныя каралеўскую сям'ю Саудаўскай Арабіі, каб суседзі самі папрасілі Злучаныя Шта-

Што дапаможа нам? Толькі вадарод!

ты ўзяць гэту багатую нафтай краіну пад вайсковы кантроль. Так пачынаецца раман Фрэдрыка Фарсайта «Іерамоўшчык», напісаны ў 1989 г. У 2002 г. наўкоўцы спарады абавязыці, што да моманту, калі патрэба ў нафце і нафтапрадуктах пераўзьядзьмагчымасці ўзяць даўжыні 15 гадоў.

Пасля бізнесу зробіцца дарагім і

дэфіцитным. Адмыслуцы ў ўсім сувесце звязваюць поўную надзею позіркі ў бок вадароднага паліва. А Ісліяндскія крана-востраў на самай поўначы Эўропы, вось ужо некалькі дзесяцігодзінь пасыпахова распрацоўвае тэхналёгіі выкарыстаньня вадароду.

Сёлета ў Рэйк'явіку звязвяцца трох гардзікі аўтобусы, што будуть

сілкавацца ад паліўных элементаў. Паліўны элемент — гэта электрахімічнае прыстасаванне, якое выпрацоўвае электричнасць шляхам хімічных рэакцый. Большасць паліўных элементаў працуе на вадародзе, і адзініх іх «адкідае» вытворчасці становіща вада. Эксприментальная легкавікі ў аўтобусы, якія склікуюцца ад паліўных элементаў, не забруднююць нафакольнае асяроддзя ды ходзяць даўжой і цішы ў сваіх калегах з рухавікамі ўнутранага спальвання.

Вадарод у прыродзе звязаны з іншымі элементамі. Каб атрымаць яго ў чыстым выглядзе, выкарыстоўваецца электрычнасць. Але цяпер дзесья атрыманыя электрычнасць шыроку ўжываюцца тая ж нафта ды газ. Грэбя замініць іх якімісці «чыстым» кропніцамі. У Беларусі першыя спробы атрымаць вадарод і кіслород з вады зрабіў акадэмік Андрэй Красін у пачатку 1970-х. Тады здабычы вадарод збіраліся з дапамогаю вялікіх тэмператураў. Пабудаваны беларускімі наўкоўцамі лёгася вырабавальні генератор вадароду сінтезуе яго з прыроднага газу шляхам хімічных рэакцый. Пабудоўва рэактара прафинансавала французская кампанія «L'Air Liquide», вя-

домая ў сувесце вытворца розных газаў для прамысловых і мэдычных патрэбай. Генэратор некалькі месяцаў пасыляховіца працаў на адной з газакампресарных станцый «Белтрансгазу» пад Менскам.

А сёлета Інстытут цепла- і масаабмену імя А.Лыкава НАН мусіцца пачаць рэалізацыю адмысловыя праграмы фундаментальных даследаванняў, якія атрымала назву «Вадародная энергетыка». Фінансавацца яна будзе з дзяржаўнага бюджету, з сродкі запіскуленыя ведомстваў ды ўласных сродкаў удзельнікаў праграмы і спажыўцоў атрыманае прадукцы.

Плянунца запрасіць да ўзделу ў распрацоўцы «Вадароднае энергетыкі» кваліфікаваныя наўкоўцы, інжынёры і тэхнічныя кадры Акадэміі навук, Мінадм不堪ы, Міністэрстваў ды іншых ведомстваў і арганізацій. Выкананыя праграмы разылічаны на 2-3 гады. Адна з асноўных выніковых мэтай — «узманенне энергетычнай басіспекі дзяржавы». Падлічана: калі беларусы ў якасці паліва будуть выкарыстоўваць вадарод, залежнасць ад паставак расейскага прыроднага газу зменшыцца ўдвадцаты.

Міхал Чарвінскі



Яшчэ ў 1978 г. Брагі Арнасон, прафесар хіміі з Ісляндзкага ўніверситету ў Рэйк'явіку, працаваў да 2030—40-х стварыць шчаслывав «вадароднае грамадзтва», што не выкарыстоўвае вуглевадароднае паліво, на адной асабна ўзятай высьпе. А сёлета ў Інстытуце цепла- і масаабмену імя А.Лыкава НАН наўкоўцы працуюць над «Вадароднай энергетыкай»

У пошуках новай Зямлі

Ці можа ў знойдзеных на гэты час зоркаўных систэмах хавацца плянэта, падобная да Зямлі? Так, хоць шанцай нішмат — сцвярджаюць аўтары артыкулу, што з'яўляўся ў «Astrophysical Journal».

Другой Зямлі ў космасе пакуль не знайшлі. Усе пляністы, што круціцца вакол зорак кшталту Сонца, нагадваюць наш Юпітэр. Але наша аbstавівансія дазваляе бачыць толькі аб'екты значнага памеру — вялікія газавыя шары. Калі зірнуць у тэлескоп на Сонечную систэму, апроц Юпітэру таксама нічога відзяць. Дышы пляніста мусіць быць на дужа маленькай, бо інакш не ўтрымася калі сябе дастаткова густой атмасфэры. І гэта вельмі вялікай (ня большай за

дзесяць Зямляў), бо тады можа ператварыцца ў газавы шар.

Мэну Й Табачнік з Прынстанскага Університету (ЗША) сказаў, што Юпітэр спрацаваў у шакаць пляніты ва ўжо адкрытых систэмах. Але выявілася, што ў палове гэтых систэм «юпітэры», у адрозненіе ад нашага, круціцца вакол зоркі ўжо адкрытых систэм. Камп'ютарныя імітацыі паказалі, што такім чынам спадар выкіне сваіх меншых сёбрай за межы «зонні жыцця», а то і межы систэмы наагул.

У іншых плянэтных систэмах «юпітэры» занадта гарачы і круціцца побач з «сонцам». Згодна з сучас-

нымі тэорыямі эвалюцыі, яны нара-дзіліся далёка ад «сонца», а пасля па сініралі наблізіліся да яго, распіхваючыя па дарозе пляніты кшталту Зямлі. Ёсьць, вядома, варыянт, што «зямля» здолее нарадзіцца пасля таго, як «юпітэр» наблізіцца да зоркі.

Але гэта таксама на дужа аптымістичная пэрспэктыва. Бо наш волат Юпітэр прыняўшы, што накіроўвае ў цэнтар систэмы. Такім чынам, ён, які шчыг, ахубаў Зямлю ад касмічнага бамбардавання. «Юпітэр», якія самі находзяцца ў цэнтры систэмы, такіх функцыяў не вы-

коняваюць.

Мэну Й Табачнік вылічыў ўсяго некалькі плянэтных систэм, якія маглі б утрымліваць «землю»: G1 777A, HD 4208, HD 72659, 47UMa, HD 13507.

«Але на траба быць пэсымістамі», — кажа прафесар Багдан Пачинскі з таго ж Прынстанскага ўніверситету. Ён з асцыяратамі ставіцца да прагно-зу, зробленых на падставе толькі тэарэтычных разважанняў, і лічыць, што траба вакаць з'яўлення тэхнікі, якая дазволіць нам бачыць плянэты.

МХ; «Gazeta Wyborcza»

Сола для Скрыпкі

«Воплі Відаплясава» апошні раз былі ў Менску пару гадоў таму з прэзэнтаций альбому «Хвілі Амур». І вось пайшлі чуткі, што ў апошні дзень зімы «ВВ» прывязуць да нас сваю новую праграму «Файно!». Менавіта чуткі, бо з рэкламы быў хіба адзін плакат між станцыямі мэтро «Купалаўская» і «Кастрычніцкая». Але карыстальнікай эскалятара выявілася малавата, каб запоўніць КЗ «Менск». Нават пасыль трэцяга званкі партэр шчерыўся пустымі крэсламі, у якіх паступова перацякала публіка з балконаў. Ёсьць падазрэнне, што частку патэнцыйных слухачоў прывабіў танчынышы і раднейшы «Народны альбом».

Ад пачатку насыцярожыла беднасць інструментальнае базы «ВВ». За колькі хвілінаў да канцэрту на сцэне стаялі толькі крэсла, гітара, барабан, труба, мікрофоны. І ўсё. Тыя, хто ведзе, колькі часу трэба, каб склускі і падгучыцы бубны, унутрана насыцярожыліся. І недаромна: на сцену выйшаў алег Скрыпка. Астатні відаплясавуцца «загрыпаўшы» ёй засталіся ў Кіеве.

І франтмэн «ВВ» адпрацаўваў за чатырох. Сыпляў, доклямаваў, адказаў на пытанні, нават паказаў кіно. Сыпляра гаварыў па-расейску, пасыль беззворотна зблізуся на украінскую. Граў на барабан і трубы адначасова. Пад яго ногу, які ён адбіваў сабе такт, урэшце пастаўі спынілі мікрофон. Ён упершыню бачыў, як адзін чалавек з электрагітарой ставіць зало на вушы.

Алег ахутаў сусід са сваёй утлынай сцвятлай харышмай і хуценька «втік» на цягнік. Але карэспандэнт «НН» пасып'ё пагутарыць з ім.

«НН»: Як Вам падабаецца менская публіка і Беларусь?

Алег Скрыпка: Паездкі ў Беларусь асацыююцца ў мене з навуковай фантастыкай. Гэта нейкі сюжэт пра

расчапленне рэальнасці ці пра паралельныя сусъветы. Я пачынаю разумець, што жыццё — гэта нейкай вадкай субстанцыя, якія можа набываць мноства розных нечаканых формай... Зрэшты, я пражыў у Францыі піцу гадоў і заразіўся ад французай ідэямі левага толку. Таму бачу ў візантыйскім грамадстве, як і дзіўна, пазытўныя элементы.

Што ж да беларускай публікі, дык мы здзіліяся ўзнатиць цалкам засяродзіць увагу на аб'екте мастацтва. Магчыма, гэта феномэн этнічны, магчыма, сацыяльны, але такога я ўжо дайнатаваць не сустракаю.

«НН»: Вы нарадзіліся ў Таджыкістане, выраслі ў Мурманску, па крыві налагоўшу расеец. Чаму творыце па-ўкраінску?

А.С.: Справаўдаўшыся нейкі мханізм. Часыяком рак-музыкі розных этнічнасцей, мовам якіх пагражае зынкненне, пачынаюць сыпляць на гэтых мовах. Мажліва, гэта форма прагнення, але хутчай за ўсё — натуральная форма абароны самой меншасці.

«НН»: У адным інтэрв'ю Вы сказали: «Мы нарэшце канчатково зразумелі, што граем этна-ро», а апошні альбом «Файно!» цалкам

адавядае гэтаму азначэнню. Што Вы разумееце пад этна-ро-кам?

А.С.: Гэта зыліццё сучаснае англійсканскае дыфараамэрыканскае музычнае культурны з масцовай шматвекавай народнай традыцыяй.

«НН»: Альбом атрымайся шматмоўны як піколі. Ці будзене прызначаў эксперыменты ў гэтых кірунку? На якой яшчэ мове загучыць «ВВ»?

А.С.: Усё гэта дзеля забавы, асноўнай мовай была й будзе ўкраінская.

«НН»: Хоць і завешча дыск «Файно!», але настрой ён стварае не такі аптымістычны, як папя-

рэднія. Гэта звязана з нейкімі зменамі ў Вашым съветаадчу-ваниі?

А.С.: Не, хутчай праста вяртаемся да каранёў. Но менавіта так першапачаткова гучалі «Воплі Відаплясава» на канцэртах.

«НН»: У Вашай традыцыйнай лірычнай герайні Галі звязвалася альтэрнатыва — Карапліна. Вытанчаная кабета, жарсынь да якой мае інтелектуальнае, эстэтыкае азначэнне?

А.С.: Гэта гаворыць пра раздзяленне, ці, дакладней кажучы, поліфію майже музичнай асобы, як і любой іншай асобы ў прынцыпе. Кожны

песенны персанаж ствараецца новай асобай, што мае свой індывідуальны характар і свае прыхільніцтвы.

«НН»: А як трапіў у альбом дзед Бабай, якім пахохіць беларускіх дзіцяў?

А.С.: Маё ранніе дзяяніства прашло ў Таджыкістане. Таджыкі таксама ведаюць, што такі Бабай, — нават, па-мойму, гэтае слова мае широкасць паходжаньне.

«НН»: Калі б Вы пісалі Эвангельле ад Алега Скрыпкі, што ў ім быў б спачатку: Слова альбо Музыка?

А.С.: Спачатку быў б цішыня ў спакой.

Гутарыў Зыміцер Галка



Аліндаркі року

Герой Багушэвіча вагаўся: якую песеньню выбраць для сваёй дудкі? Сумную ці вясёлу? Сённяшнія беларускія музыкі рэдка задумаўца пра альтэрнатыву. Я маю на ўзвеце альтэрнатыву моўную. А як было бы талкова, каб у кожнага расейскамоўнага музыка зявіліся ў праграмах беларускія песні. И не для адчэпнага, а на гіт-перадавой. Ужо ж дарослыя!

тасіх (*«Zet»*, *«Крамбамбуля»*, *«Гарапкія»*). Яны запаўняюць нішы, якія ніхто іншы не бэрэцца запаўняць. Запаўняюць мэтадычна, разумна, з бізнес-планам у галаве да беларусчынай у сцры сірвэйкінам. Лявон Вольскі — адзін з найпапулярнейшых сярод моладзі людзей. Гэта Лявонаваны песні, ігнараваны FM, пры канцы XX ст. засыпавалі пад гітару расейскамоўны падлёткі па дварах і пад ёздам усеі Беларусі. Гэта на канцэртах *«NRM»* вадам валилі моладзь нават у тых гарадох, дзе пакуль яшчэ *«балышыя»* галасуе за «саноў». Значыц, дасягненне ў беларускіх умовах, калі шоў-бізнес зарынкаваны на расейскіх, а наваствораны тутэйшыя групы ўпартка малпуюць маскоўскія ўзоры.

Табо пранікнуць модныя праекты *«Патріот»*, які чует лесьбійскі прыдыханын цéці з *«Гостей из будущего»* (Расея). Табо гаворыць пра су-праздніцці — магілे�ўскую групку *«Афазія»* (ня знаю, ці так гэтае адкрытыць пішицца), а ўўшину —

грубая падробка пад *«Арию»* (Расея).

А вось радыё. Вядучая незнаны рок спыталася ў каго-то з «руссамузай» пра імавернасць сыпяўшаныя па-беларуску і пачула варты адказ: «Хватит того, что есть. Нужно же кому-то петь по-русски. Для разнообразия». Развумішнейшыя спысцялоцца на канцынктуру музычнага рынку, боку канкурэнтадольнасці расейскамоўнага прадукту. Але ж праекты Лявона Вольскага маюць посыпех! Саромеюцца *«руссамузы»* ў адкрытым сказаць, што ўсё адна им думка мозаг сушыць: «раскруїцца» ў Маскве. Многія спрабуюць, але бальшыня вяртасці дадому-дахаты: учора ён пад паходай у Круготага — а сёняні яго фамілія Мінскі.

Засмучае то, што па сіядзін гэтага «адпрацаўванага матэрыялу» кро-чага новыя арляніні. Гурт *«Лігіт»*, які дабітаваўшы ў 2001-м з супэрзбору *«Зусім няпроста»*, цяпер рыхтует адкрытыць пішицца, а сёняні яго фамілія Мінскі.



моўны альбом. Дана Жвалік не павернла ў свае сілы ды сышла ў рабеццічыну.

Ёсьць толькі пара пасыпяковых расейскамоўных праектаў, народжаных шкодой, што які-то іншы анякі не прырэзіцца ў Беларусь. У тэкстах *«Ляпіса Трубяцкага»* ці *«Красак»* адсутнічае беларуская прастора, беларуская душа загнаная ў далёкія закуточкі. Зрэшты, спаквала гурты вяртасці да свайго. Сяр-

гей Міхалок працуе з Л. Вольскім над песнай да *«Крамбамбулі-2»*. Аксана Кавалескія на апошнім канцэрце сыпяўшыя свой варыянт *«NRM-аўскіх <Грох чарапах>*. Ізноў навідавоку ўпльбі Л. Вольскага!

Гурт *«Нэйра-Дзюбель»* таксама рыхтует цалкам беларускую праграму. Гэта радуе. Як і то, што некаторыя тутэйшыя расейскамоўныя згаворы, што жывуць ўсё-такі паміж Менскам і Рымам, а ія між Берасцем і Ўладзівостаком.

Сяргей Балахонаў

Буш і Бог

Дзень у Белым доме
пачынаецца звычайна з
чытаньня Бібліі. Гаспадар
заахвочвае сваіх
супрацоўнікаў шукаць новых
сілай у Святым Пісьме.
Сам Джордж Буш штодня
вывучае Біблію і моліцца.
Пасяджэнны ўраду таксама
пачынаюцца з малітвы.



Джордж Буш-малодшы з бацькамі, 1950-я г.

Антонімы: Клінтан—Буш

Два гады таму, падчас інаўтуратаў, у Буша спыталі, які рэкорд ён усталое ў гэты дзень. Традыцыйны рэкорд быў заследзены Клінтанам. Бушаў папярэднік за дзень інаўтуратаў пасыпей наведаць адзінніцаў розных балій. (Прыёмы і балі — абавязковы атрыбут інаўтуратаў). У іх бэр ўзлел пад 50 тыс. чалавек. Трапіць на гэткі баль можна па платным запрашальным квітку.) «Я раней, чым усе ранейшыя прэзыдэнты, лягү ў гэты дзень спаць», — адказаў Буш. І, пільночуючыся раскладу, а палове на дзясятку ён разыўтаўся з гасцініцамі.

німі гешэфтамі Кліндана, яшчэ калі той быў губернаторам Арканзасу. Вельмі многіх абурываў і тое, што Белы дом у 1992—2000 г. стаўся кармой, дзе задарма «на ноч» спыняліся сілёніям — улюблёныя прэзыдэнта, ягония партагенес і патэнційныя фундатары Дэмакратычнай партыі. Не дадаў сабе Клінтан папулярызацию ў прыхватызациі дзяржаўнай мэблі. У 2000 г., выжжаючыя з Белага дома, ён вывез калі 200 прадметаў.

Буш зусім не такі. Ягоны штаб дысцыплінаваны на месцы за самога прэзыдэнта. Апошні ж, у парашуніні з сваім самаўтуненым і самазакаханым папярэднікам, здаецца ўзо-

рам сыціласці ѹ білжасці да народу. Буш дагэтуль застаўся «свайм мужыком». Ён карыстаецца кожнай магчымасцю, каб учыны з Вашынгтону ў свой тэхаскі фальварак. Тому нават у апарэлісткім Тэхасе, дзе ня дужа любяць сталічных разумнікаў, разытнін Буша-малодшага расце. Праўда, за мяжой вобраз фанабэрystага каўбоя выклікае антыамерыканскія пачуцці.

«Што зрабіў бы Ісус?»

Спалаўды, у Бушавым харкторы ёсьць крэху фанабэрystы. Ён падходзіць з упільвой сім'і з Канектыкуту. Бушы пасылаюць сваіх дзяцей толькі ў «правільныя» прыватныя школы да Ўніверсітэту, кітаптату Ельскага і Гарвардзкага.

У гэтай сям'і Джордж-малодшы коліс быў «брэдкім начанём». Падлі, меў вялікія праблемы з алькаголем ды мнóstvem іншых заганаў. Жыцьцё Джорджа змяніла навіртанье ў мэдадысты (адна з пратэстанцікіх плыніяў, кшталт баптысты), якое адбылося ў 1985 г. З Аб'яднанай мэтадыцкай царквой ён зблізіўся дзякуючы жонцы Лайры. Ахрысьціўша блізінітак Барбару і Джину, Буш афійнай перайшоў у мэдадысты. Амерыканскі прэзыдэнт распавядае пра сваю супреччу з харэзматычным прапаведнікам Білі Грэгемам (яшчэ ён — сібя сям'і Бушаў): «Я неяк правеў выходныя з вялікім Білі Грэгемам. У вінку на пышных гутарак і ягонага ўпільні, я знайшоў ў сваім сэрца Ісуса Хрыста і аддаў ѹму сваё жыццё».

Вынікам навіртання стала адмова ад алькаголю і тытуну ды суворая працоўная ѹ жыццёвай дысцыпліна. У гэты панятак уваходзяць як beg з гімнастыкай, так і штодзённае выучыўчэньне Бібліі ды маўлі. І, наступна, — перакананасць у сваёй далучанасці да вялікай місіі. Буш дзейнічае паводле прынцыпу «Што зрабіў бы на май месцы Ісус?»

Святыяры ў дарадцах

Падчас свайго губернаторства ў 1994—2000 г. і ў пачатку прэзыдэнцтва Буш імкнуўся ажыццяўвіць праграму «лабарачыннае кансерватывізму». Сынчрайтар прэзыдэнта Майкл Герсан характарызуе як сацыяльна скіравану палітыку, што абаپраеца на традыцыйную марал.

Але не разыўся гэтае праграмы сталаася асноўным сонсам Бушавага прэзыдэнцтва. Галоўная задача акрэсліліася пасыля тэрактаў 11 верасня. У першы дні пасыля атакі побач з Бушам быў на толькі палітычных дарадцаў, але і пропаведнік Білі Грэгем ды прэсыўтар «роднае» царкви прэзыдэнта Джым Мэйфайлд.

У часе перадвыборнага тэледэбюю з сваім супернікам Горам Буш называў любімым палітычным філэзам Ісуса Хрыста. Эўрапейшай гэта хіба насымішыя Б. Але ўзлігнай Амэрыкі, дзе, паводле апошніх апытанаўніяў, 2/3 людзей вершыць на існаванніе чартой, такое прызнанніе

**Джордж
Уолкер Буш —
першы сын
Джорджа і
Барбары Буш.
Здымак 1947
году, калі Буш
старэйшы
скончыў
навучаньне ў
Ельскім
універсітэце**



ўхваленася бальшыней і апраўданася з маральнага і интелектуальнага пункту гледжання.

3 імпэтамі місяцнера

Вестка пра тэракт 11 верасня засплескала Буша ў адной фанарыдской школцы. Сідаючы ў самалёт, прэзидент абвесьціў: «Мы на вайне». Праз дын, падчас жалобай імшы ў Вашынгтонскай Катэдры, ён дадаў: «Я чалавек любові, але мушу выконаваць складзены на мене абавязкі, і я буду гэта рабіць».

Ак сумясць хрысьціянскі запавет любові ѹ абавязкі кіраўніка звышдзяржавы? Прэзыдэнт патлумачыў гэта свайму сабру Мэріні Оласкаму, ідлюгаючы кансерватывных хрысьціянін. Запавет Хрыста «падставі другую шышку» тычыцца асабістых Буш-хрысьціянін. Буш-прэзыдэнт кіруеща іншым выслюём Біблію: «Хто праліе кров'я чалавечую, таго кров'я пралісць руку чалавека: бо чалавек створаны паводле вобразу Божага». (Быцьцё 9:6).

«Восі зла», акрэсленнае Бушам на сусветнай мапе, па сутнасці сваёй ёсьць тэалагічны ідэялагізм. Прэзыдэнцікі спычайтэры выкарыстали спачатку фармулёўку «вось няяўніць». Але пасля сам Буш замініў яе на «вось зла». Гэтае акрэсленне перагукалася з Эйнайным азначэннем СССР як «імпэратары зла». Падзел сувету на дзяржавы, што ў барацьбе з тэрорам могуць быць адно «за нас» і «супраць нас», — вынік рэлігійнага перака-

нання, што багабажны чалавек павінен адрозніваць Добрае і Дрэннае. А яшчэ ў імкнені выйграць на чале дэмократычных сілай барацьбу супраць таталітарызму і тэрору хаваеца ладнай порція місія нэрскага імпэту.

Спакойна, як дзяржаўнік

Але свой імпэт амэрыканскі кіраўнік трymае пад кантролем здравога дзяржаўніцкага сэнсу. Абяцаннім «выкүрсы забойцай» і знайсці бін Ладзіна «жывога ці мёртвага» Буш цешыў сваіх тэхаскіх землякоў. Разам з тым ён не сцяшаўся распачынаючай вайну супраць аль-Каіда і талібай.

Гэтаксама і ў спрэчцы паміж «каршунамі» з Мінабароні і «глабумі» з Дзярждэпартаменту. Калі паўстала дылема — ці выносіць іракца пытансце на разгляд ААН, і ці азраду выпраўляць войскі ў Багдад. Буш скліўся на карысць першага. Бо разумеje, што мусіць браць у разылк замежную й абарончую палітыку.

Буш усведамляе, што ён — не інтелектуал, і пілакдаеца на свой палітычны інстынкт ды розум. Ён ведае, што як дома, так і за мяжой яго мсціа недадацьніцаў. Гэта разам з дапамагала яму браць усё новыя кар'ерныя вышынны. «Людзі мене зайды жадацьніцаў. Сабе на школу», — іранізуе Буш.

Паводле «Frankfurter Allgemeine Zeitung» пераклаў Сяргей Богдан



З УСІХ СТАРОН

Францішка Сокалава ледзьня стала жонкай прэзыдэнта

Апошнім канкурэнтам Вацлава Клаўса ў змаганні за часкі прызыдэнцкіх фатэль быў Ян Сокал, дэкан факультэту гуманітарных навук Карлавага ўніверсітэту. Ягона жонка пані Францішка Сокалава — вядомая беларусістка, дачка найбуйнейшага члена філэзафа Яна Патачкі, духоўнага лідзера «Хартыі-77». Яна даследавала беларускую стародруку, браала ўдзел у Працкай нарадзе па ўнармаванні беларускага правапісу (1999). А па-беларуску

яна размаўляе лепей за сярэдняга менчунка.

Чарнавіл на грашах

Нацбанк Украіны выпусліў памятную маніту «Вячаслаў Чарнавіл» наміналам 2 грэйні, прысвечаную стваральніку Народнага Руху. Маніта зроблены з ізізъльбуру і важыць 12,8 г. Депутат Чарнавіл загінуў у аўтакатастрофе 25 сакавіка 1999 г. Ягона аўтамабіль сутыкнуўся з КамАЗам, што разварочыўся на шашы. Апазыція вінавата і ў зদарны ўлады. Ягоною справу ў палітыцы працягвае сын Тарас.

Н.С., Прага; Сяргей Б., Кіеў

Вольга Цяцеркіна

Полацкія прывідны — 2



Цмачыха Валовай азрыны

У вадёмах Беларусі ад старажытных часоў вяліся розныя пчвары. Самымі знакамітымі прастаўнікамі гэтае файны быў цмок з Лепельскага везора. Вядомы ён быў найперш ізраўсіў свой аптыг. Страшыла час ад часу ўздымалася з зёрнных глыбіняў, перакусвала чайны і з смакам жэрла грамадзіну Вілігага Кіяства Літоўскага. Такая неляяльнасць да краіны, што дала ёй прымяніцца, дўгія пчянуцца не могла.

З Полацку, які здравіў быў гізомом альхімікай і чарнадзеў, у Лепель таемна прыхвяту маг Вінцэнт з асыстэнтамі. Тры дні яны гатавалі барылку — жудасную атруту, якая магла выпраціць на той сьвет жыцтва ўсяго Полацка ваводзства. У цікую раницу Вінцэнт аоніўся з вучнямі і, павесіўшы на грудзі смертансную барылку, сеў у човен.. Больш альхіміка ніхто ня бачыў. Затое цмок прас два дні ўсплыў дагары чэрвам. І смурод ад яго быў чувача ўж в Полацку за семдзесят вёрстах. Здох, адным словам.

Але справа ягоная — жыла. Буў Валовай азрыне, што паблізу Полацку, задамавалася кузін (паводле іншых звестак — пазашлюблена дачка) пчвары. Паўнакроўная ды жыцьцярадасная, без проблемаў спрэўлялася яна з прыгожымі няўніцамі, якімі здавен улагоджвалі яе мясцовыя паганцы.

Калі Полацак прынёх хрост і ахвяры зрабіліся нерэгулярнымі, галоднасцю імачыча пачала кідацца на кожны падазрон (ва ўежнасці) прадмет. Спачатку яна паспытала крыжоў, усталяваных хрысці-

янскімі місіянэрамі на колішнім паганкім капішчы. Сымбалі новай веры былі вырваныя і раскіданы. На іх пазаставаліся адбіткі малгуных зубоў. Аднас імасмачыны, відаць, падаліся кръкы, бо хутка цмачыха пераарыентавалася на тых, хто іх усталёўваў. Пазней у ненаеднай пашчы зынкалі заеждкы крыжакі, у сэрэдзіне XVII стагодзьдзя па Валовай азрыне прапала больш за сотрапа маскоўскіх стралкоў. Відаць, плачана, якія таемна тралыміся паганства і на вельмі любілі акупантава, такім чынам падкормівалі жывы сымбал сваіх дзяржавай і рэлігійнай незалежнасці. У 1812 годзе цмачыха зноў нагадала пра сябе. Пагоднім днём французскія афіцэры з гарнізону маршала Сэн-Сыра захадзелі выпіць на беразе Валове азрыны ў вольную ад акупантнага клопату хвіліну. Ня ведалі, якія нядобрай славай карыстаеша гэтыя заішныя куток. Болей іх ніхто ня бачыў.

Кажуць, французы, помсічы, перад сходамі з Полацку расстралялі цмачыху з гарматаў. Паводле іншай вэрсіі, яна ўтратавалася — падземнымі воднымі шляхамі выйшла ў Дзіўніу і атабарылася ў сіных вірах ды затоках. Для гэтай вэрсіі ёсьць важкія падставы: у Дзіўніе хтось пачаў нападаць на купальщицы. Так, у 1820 годзе ў Краслаўцы неіксае страшыла адкусіла руку дзяўчыне, якая мірна сабе плавала. Нічтожніцу туль ледзь вынілі з вады. У 1884-м хтось спрабаваў зачяпніць на дно іншую купальщицу акурату тым месцы, дзе дрыса зліваецца з Дзіўній, але дзяўчына здолела ўратавацца. Усё гэта прэса сціпсвала на гіганціх,

3—4 пуды, самой. Але, на думку Уладзімера Арлова, спышыяліста па полацкіх прывідах і зданях, рабіла гэта цмачыха з Валовай азрыны.

Смынны прывідазнаўца ў час адной з нядзяўных экспідыцый у Полацак на ўласнія вочы бачаў прывіду цмачыху, што ўспіла была, калі ён з юнай члапачкай шпацираў калі Валовай азрыны. Трэба аддаць належнае пісменніку, які не штурхнуў спадарожніну ва ўспененія хвалі. Ён з годнасцю і належнай хуткасцю адступіў на бяспечную дыстанцыю — да станкі таксавак.

Прывідазнаўца мяркую, што тут мы маєм справу з эфектам падвясні, калі реальны правобраз прывіду не спыніе свайго бляягічнага існавання, а толькі бывае змушаны ў сілу нейкіх драматычных абставін пакінучці родныя месцыны, захаваўшы сваю прысутнасць тэм у іншасці бясцікодна днівінка.

Сёньня бераг Валове азрыны — зморочна міасыніка. Ня так даўно там бісць следы зінкі экскаватора. За ноч гаротную машину быццам караўра языком зынкала. Мо гэта цмачыха нагадвае нам пра сваі існаванні?

Пагатоў, жыхары навакольных вуліцце сцьвярджаюць, быццам імінны начамі ў глыбіні Валовай азрыны штошыць пачынае сівяцьціца, потым гэтамі штошыць набывае абрэсы велізарнага трэtona і ѹмкіўпа ўспыльвае, змушаючы міжвольнага гледача падмашваць пяты.

Цар і манах

Здань Пяtra I час ад часу зьяўляешца на Верхнім замку ў Полацку і спрабуе спрэвіц малую патрэбу на белую сцяну Сафіі. У сямі пікавы момант з мораку выбягаета манах-базыльянін і дае расейскому імпэратору магутнага высыялкы. Можна меркаваць, што другая здань — айцеп Язэп Анкудовіч, адзін з шасці ўніяцкіх сцятаўроў, на якіх Пётar I з Меніцківамі і прыдворнымі на паў у храме. Гэтак скончылася экспкурсія, зладжаная айцамі для цара. Разы ўшоўшы Пяtra абрэз сцятаўроўніця Язапата Куніціча. «Хто гэта таі?» — зароў цар. Айцеп Канстанцін мужка адказаў, што гэта пакутнік Язапат, забыті віцебскім схізматыкамі. Праваслаўны Пётar I і Меніцкай выхаліш шаблі ды пачалі секчы сцятаўра. Па Сафіі паплыў крывава ручай... Айцеп Язэп уратаваўся: злачніца палічыла яго мёртвым. Астатніх піщеч сцятаўроў закатавалі да смерті. Гэта здарылася на наступны дзень пасля імянінаў Пятра, чым можна вытлумачыць цікавы ранишні настрой цара і ягонага атачэння.

Пасыня забойства манахаў цар западаў сабор зачыніць на дно іншую купальщицу акурату тым месцы, дзе дрыса зліваецца з Дзіўній. Менавіта там зъявілося дзье здані — Сімон на чорным манаскім адзеніні ды юнай стройнай дзяўчынай ў съветстві.

...Недалёка ад Богаяўленскага манастыра ёсьць пляцік з балюстрадай і густымі заішнімі зараснікамі, адкуль адкрываецца прыгожы краявід Дзіўні. Менавіта там зъявілося дзье здані — Сімон на чорным манаскім адзеніні ды юнай стройнай дзяўчынай ў съветстві.

Славамір
Адамовіч



* * *

Адзіната. Адліга... Напуста пражываю гады і дні і чарнею душой, нібы луста, наша луста ў чужым агні. Безь мене вырастала дочки, не с меней мае жонкі сцяпць, побач толькі нянявісць крохыць, за сціпнью выжы хрыпць. Хто ж там прагне вершыкі Славы? Хто ў этары мой ліўві крык? Я пісаў языкамі лавы, а ў адказ мне — зъяўліны сык... Што ж, лісы вызваленчай справы зноў нашчадкам з нуля ўздымы. Рыштаваныямі, як аправай, хай спрабуюць наш Край абніць. Там, у Будучыні,магчыма, белым днём народзіцца ён, беларускі герой-мужына зь пераможным словам «Рубон!».

* * *

Памятаеш, каханая, буй сад, і конь малады мокрымі тыцькай храпамі ў крыйкі твой залаты.

Яблыкі падалі. Весела елі мы съельте ранет, пасыя ты моўчікі павесіла на гронку шышины барэц.

Памятаеш, каханая, ты мне шаптала ўдалонь, калі па зямлі неўзаранай працоўкай сонечны конь.

* * *

Няўжо і пра цябе, о Сандвіка*, я напішу, як некалі пра Вільню: з любою і жальбой, прыгожы, стыльна, і, што галоўнае, — кірлічна графікай?

О Сандвіка! Твой край такі ж прыгожы, як Бацькаўшчына белая мая. Магчыма, сёньня ты мне дапаможаш, а зутра я сплачу табе спаўна.

Як доўга я чакаў, што на Радзіме нарэшце пойдзе спорны съвекі дождж, а ён ішоў над Сандвікай гадзіну, а потым бліскуну жоўты сонца грош.

I паплылі над ф'ердамі блокі, праціць праменімі сцяята, і скальны мох тысячагодзіньні токі аслабаніў з каменнага жытла.

* Sandvika — мястечка на ўсходзе Нарвегіі.

ФЭЛЬЕТОН

Як я галасаваў

У першую раніцу датэрміновых выбараў нашая камандніцка лёгала па інтэрнаце як падпелене — ледзь ня збіла з ног: «Ты галасаваў? Не?! Пацшарт у рукі і блякі!» — «Няма паштарта». — «Студэнкі бярь!».

То добра, думаю, — хвалюючы за мяне. Але моцнага жаданія бегчы так рана ўсё адно не звязліся. Дый афіцыннага пацвердлівання адумовы ад галасаванія не патрабуецца. Аднак у гэтых дзеніх болей і не чапалі.

А назаўтра завітаў стараста паверху, каб пепараніць, хто ў які дэні пойдзе волесвяйціца. Запытвае, ці ведаэм мы кандыдатуру. Во дае! Мы ж з імі ледзь не штовечар піва п'ём, размазлім на-нармальному. Во дае... Дзіўны таікі: падказавае нам, на ўсялкі выпадак, тох з іх лепши. То добра, думаю, бо я ў гэтых квадратіках-птушачках яшчэ з прэзыдэнцкіх блысаюся.

І вось надышла доўгачаканая нядзея. Я — малады, бязъмежна задаволены сабой, усім сваім выглядам доказуючы неад'емнасць права на выбар, бадзёра кроучу на ўчастак. А колькі дадатковасць радасці па дарозе дораць гэтых шчаслівых твары, што плюнуўца насустроі! У руках людзі насыщу сувесці кандытарскія пудні! Вядомая справа: таікі халайчыны цінаў бываюць толькі раз на два гады...

Восі ён, мой шчаслівік белет у сутэгую будучыню, мой блюзетнічык. Толькі ў цяпер не памылица... Але што гэта? Я тут, разумеючы, думаю сабе, а рука ўжо стварана выводзіць у трах словах слова (мано?) грамадзянскую пазицію.

Ну, урэшце, і тое добра таксама.

Як там гэта называецца... мускульная памяць?

Студэнт

• НОВЫЯ КНІГІ, ДАСЛАНЫЯ Ў РЭДАКЦЫЮ •

Бабкоў I. Філязофія Яна Сынядзіцкага. — Менск—Вільню: I. Логіўнаў, 2002. — 126 с.

Дадаткам да часопісу «Фрагменты» выйшла кніга філэзафа Iarpa Бабкоў. Да следаваныне закранае гісторыю беларускага філозафіі эпохі Асьветніцтва. Асноўная ўвага сканцэнтраваная на постасці Яна Сынядзіцкага. Яго творы росків прыпісаны на час працы ў Віленскім універсітэце, дзе наўкувец быў рэкторам, а пасля — астрономам. Наклад 250 аст.

Беларусь—Японія = Беларусь—Японія = Belarus—Japan: Матэрыялы Другіх міжнар. чытаньняў, прысьвечаныя памяці Iosifra Gashkevicha. — Менск: Беларускі кнігаизд, 2003. — 400 с.: іл.

Зборнік змінчыча артыкулы, датычныя біографіі і наўкуковай спадчыны знаміната градзяніца Беларусі, беларуска-расейска-японскіх контактав. Значныя месцы ў кнізе займае таксама інфармацыя пра гісторыю й культуру Астравецкіх, дзе нарадзіўся ды памяр I Гашкевіч. Наклад 600 аст.

Мэдны ў посткамуністычных краінах: аўтэктычна інфармацыйна супраць ідэалагічных скажэнняў = Media in Post-Communist Societies: Objective Information vs. Ideological Bias = Нароўскі Хельсінскі Камітэт; Нароўскі ПЭН-клуб; Беларускі асацыяцыйны журналіст; Беларускі ПЭН-цэнтар; Пад рэд. А.Анціпенкі: Матэрыялы міжнар. канферэнцыі, Менск, 18—19 кастрычніка 2002 г. — Санкт-Пецярбург: Азбука, 2003. — 176 с.

Хваліна Т. Пінск: Чароўная казка Падсецься. — Менск: Вышэйшая школа, 2002. — 112 с.: іл.

На беларускай, расейскай і ангельскай мовах кніга распавідае пра гісторыю, архітэктуру, на-гістарычныя помнікі і жыццё «сталицы Падольска» — Пінску. Паводле Уладзімера Карапекіча, гэта «горад, якія вялікія літары», горад, які «мае сваю фізіяномію». Угледзеца ў «твар» места дазваляюць шматлікія фатадызаймы: Альбом мае вілікі фармат, высокую паліграфічную якасць — словам, ідальшын падарунак. Цана ў «Акадэмкнізе» 7660 руб., наклад — 3000 аст.

Slonim — Olsony = Аблічы Слоніма = Slonim in Acts. — Warszawa, 2002. — 108 с.: іл. Задумы гэтага альбому — паказаць аблічча

старожытнага гораду ў розных пэрыядыях ягонай гісторыі. Выданыне звязанае фатадызаймам, зробленымі ў 1940-я, і кадры, адзінства на мяжы XXI ст. Аўтар першай групы здымкаў — Юзаф Шыманчык, вядомы найперш як выдатны фатограф Палескія. Дагэтуль ягоная слонімская калекцыя нізе не публікавалася. Сучасныя з дымкі рабілі студэнты Варшаўскага ўніверсітэту. Мастацкая вобразы дапаўняючыя грунтоўную прадмінаваю, што распавядзе пра гісторыю й ягоныя цікавосткі.

10 Jahre Deutsch-Belorussische Beziehungen: Eine Bilanz = 10 лет германо-белорусских отношений: Итоги развития. — Берлин—Мінск, 2003. — 126 с.: іл.

У выданым утрымліваеца інфармацыя пра палітычнае, эканамічнае, культурнае ўзаемадзеянні дзвюх дзяржаў. Асаблівая ўвага надаецца дзеянасці ў Беларусі разнастайніх німецкіх фондуа і разгортваннем грамадзянскіх ініцыятывам. У дадатку змінчыча

ныя звязкі пра беларускія ды німецкія гарады-партнёры, буйныя сумесныя падримкі, міжшкольныя ды міжнавуковыя абліччы.

Тацяна Вабішчэвіч

«Нагуаль»+«Яр»

Такой музыкі, якая будзе гучаны 11 сакавіка, сцэны Палацу рэспублікі яшчэ не чулі. У яго малі залі выступіць гурт «Нагуаль», які выконавае «шыцяк-фольк на фанатронай мове». «Нагуаль» (на здымку — лідар гурту Леанід Паўлінок) усё свае канцэрты будзе на музычных імправізациях, выкарыстоўваючы незвычайнікі інструменты. Таксама ў



Уладзімер Скамарошчанка

ДЗЕ ВАРТА БЫЦЬ

Трухановіч лічыць, што ягоная музыка не для 15-гадовых, а для людзей больш стальных, улюблёных у гітару па-сапраўднаму. Пачатак у 19.00. Кошт квітка 4—10 тыс.

Храстаматыйны «Ліцьвіны»

12 сакавіка ў Доме ўзграбінай (буль. Я.Купалы, 21) адбудзеца канцэрт гурту «Ліцьвіны», прымеркаваны да дзесяцігоддзяўнага выхаду ўсіх самага наслідзіховага альбому «Голуб на чарэшні — голубка на вішні». Альбом гэты нават ушайшоў у школьную праграму па беларускім літаратурнаму («для падслухоўвання ў кляссе») разам з «Песьнярамі» і «Грайцай».

Непасрэдна на канцэрце можна будзе набыць выдаеніны спіцыяльна да гэтай падзеі дыск «Голуб на чарэшні — голубка на вішні» (раней альбом выдаваўся толькі на касцатах), а таксама другі альбом гурту «Ой, у лузе, у лузе».

Пачынаеца канцэрт а 19-й. Квіток каштует 3,5 тыс.

«NRM» ўсё ж прыедзе

Пры канцы лютага ма-зыране так і не пабачылі Вольскага, Паўлава, Ляўкова, Дзэмідовіча, а таксама загадчыцы Еўрапіцкага ДК — праз арганізацыйны непаладак. З музыкамі можна будзе сустракніць у місцовым Палаце культуры 13 сакавіка а 19-й, заплатіўшы ўсяго 4 тысячы.

• У ВІЛЬНІ •

Выстава Карт'е-Брэсона

Гэтым месяцам у Вільні экспануецца выставка аднаго з самых выйдыховых фотографаў свету — Апры Карг'е-Брэсона. Першая ў гісторыі Люўру фотавыставка была менавіта ягоная. Цяпер Карг'е-Брэсон, на жаль, адышоў ад фотаграфіі і займаеца выключна маляваннем.

У Вільні ж найлепшыя залі Цэнтра сучаснага мастацтва змінчыць самую буйную рэträспліктуюную калекцыю фатадызаймкаў француза.

Дагутуль выставка пабывала ўжо ў шмат якіх краінах, а ў Вільню пераехала з Рыги. Гэтае турні амбін Беларусь, таму беларусам варта пад'ехаць да мэтра самім.

Дзяніс Раманюк, Вільня

• ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ •

ДРЭЎЦЫ

Прадам вельмі танна дрэўцы ружы кітайскай, лімонай, апальскай, грыпіфрутаў, мандарынаў, фіялкі, калкусты, фінкі. Т. 221-21-81

КАНТАКТЫ

Анатоль Івашчанка і A.Thomas. Паведамце, калі ласка, сваі карадынты ў Беларускі ПЭН-цэнтар.

Віктару Д. з Менску. Даціліце копію ліста, пра які была гутарка ў «Паштоўкі скрыні» «НН», на а/c 342, 220050, Менск. Мабыць, Вы звязаліся да нас. Чакамі.

Малады гурт-пачатковец шукака скрыпача альбо скрыпачкі. belman@btut.by. Т. (8-0297) 51-75-43 (Дзяніс)

«Стары Ольса» БМА перанеслы сирэздвінчную дыскатку ў клубе «Тунэль» на сирэздвінчную красавіцу.

Хто, якія яўмы? Гарадзенскі Малады Фрон — кожны чацвер, 19.30, на вул. К.Маркса, 11

Усім, хто міне любіць, — прывітанье! Я таксама. Сэрх Калі хочаш быць — будзь хрысціянінам

Байкату ўсё французскіе, немікае, бальтыйскіе, расійскіе — па адказ на іхніх паводзінаў у Радзе Бялыніцкай ААН. Беларус.

Браткі з «Люб» ды іншых «Лесапавалу» мусіць падпагу мыць перад выступам дзяячут з «Госціні». Віктар Минчук (41/170/53) з в/а, бяз шк/з/зв, пазнамёлісъ з дзяйчынай (жанчынай), на склоне да паўнага барацькаў.

Шукака працу кур'ера. Можна на дастаўцы кампакт-дискаў. Абры заробак складай прыстойнай суму. Т. 221-21-81 (праз Інтернэт не контактую)

Сачыненія для старшаклассікаў. Хутка. Арыгінальна.

Надорага. Людміла. Т.: (8-0296) 26-04-37

Вырашыны кампютарных проблемаў, мадэрнізацыя, консультаты. Т.: 264-68-90

ПРАЦА

Шукака стапу працу юрystsам. Т.: 274-73-75. Валянціна Паслугі ў дыслупе ў Internet для големаць. E-mail: bandre@btut.by. Т.: (8-0296) 53-43-06 (Віталій).

Шукака працу, дзяўчына, 25 год, в/а, адказная, валодае беларускай і ангельскай мовамі. Т.: (8-0296) 31-09-78

Шукака працу кур'ера. Можна на дастаўцы кампакт-дискаў. Абры заробак складай прыстойнай суму. Т.: 221-21-81 (праз Інтернэт не контактую)

Сачыненія для старшаклассікаў. Хутка. Арыгінальна.

Надорага. Людміла. Т.: (8-0296) 26-04-37

Вырашыны кампютарных проблемаў, мадэрнізацыя, консультаты. Т.: 264-68-90

АДРАС ДЛЯ ДОПІСА: 220050, Менск, а/с 537

E-mail: nn@promed.net

On-line: www.nn.by

© НАША НІВА. Спасылка на «Нашу Ніву» аблічаваковая, 8 палос

фарматам А2. Друкарня РУП «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», Менск, пр. Скірмунт, 79. Рэдакція не нісе адказнікі за зымест рагімных абвестак. Кошт свабодны. Пасыянчаные

аб регистрацыі прызначычнага выдання № 1906—14/1, выдадзена Міністэрствам інфармацыі Расплібнік Беларусі.

Юрдычны аддас: г. Менск, вул. Калектарная, 20, п. 2а.

Наклад 3889.

Нумар падпісаны ў друк 5.03.2003.

Замова № 1246.

Рэдакцыйны аддас: Менск, Калектарная, 20/2а

Падліксар: (017) 2850000, а/с 22773
e-mail: exlibris@btut.by
«Наша Ніва» — ПАУЛІНА

Падліксар: (017) 2850000, а/с 22773
e-mail: exlibris@btut.by
«Наша Ніва» — ПАУЛІНА

Калектар з найбліжэйшымі газетамі.
Спэцияльны зборнік з найбліжэйшымі газетамі.
Цэнтральная паштова ўстанова: 220050 Менск

Наша Ніва КУПОН БЯСПЛАТНЯЙ ПРЫВАТНЯЙ АБВЕСТКІ

Запоўніце гэты купон, і мы надрукуем Вашу абвестку (на больш за 15 словаў) бясплатна. А/с 537, 220050, Менск.

Тэкст

Імя і прозвішча

Адрес, тэлефон